

montaurà

NÚMERO 118
QUART TRIMESTRE 2016

REVISTA DE MANCOR DE LA VALL

Í N D E X

	pàg.
Crònica	3
L'ajuntament informa	11
Ara ha fet vint anys	17
Catalina Canals Mairata "Comafreda"	18
L'autonomia municipal (4)	24
Església local	29
De tot un poc	30
De tu a tu	35
Arrels de la Vall	36
Associació Amics de la 3a edat	41
Festa pagesa	42
Esplai s'Estel	43
Mancor de l'Art	45
Petits grans músics	47
Escoleta Montaura	48
CEIP Montaura	50
Biblioteca Municipal	52
Feim tribu	56
Imatges d'ahir	58
Per recordar	60

Coberta:

Arbre de desitjos. Fotografia de Lluïsa Martorell Alba.

Fotografies:

Biel Pocoví, Magdalena Campaner,
Biel Fiol i Joana Maria Alba.

Edita:

Ajuntament de Mancor de la Vall
Plaça Ajuntament, 1 – 07312

Correu electrònic:

revistamontaura@gmail.com

Dipòsit Legal: PM 3-1988

Impremta GOYA

C/ Cristòfol Colom, 8a - 07360 - Lloseta
Tl. 971.51.41.42

*Els articles signats expressen únicament
l'opinió del seu autor*

Editorial

En el mes d'octubre començava el darrer trimestre de 2016 i feia poc que havia entrat la Tardor. Els nins i nines del poble ja s'havien acostumat al nou ritme de vida, d'ençà del començament de curs. Res ja no els era tan nou, mestres, companys i companyes, llibres, etc.

El pas del setembre a l'octubre es presentà acompanyat de les activitats organitzades en la celebració de Mancor de l'Art. És veritat que aquells primers dies d'octubre, al nostre poble, foren protagonistes art i aigua, així i tot no foren incompatibles l'un i l'altra. La creació artística és inherent al ésser humà. L'art és una forma de comunicació, d'expressió d'idees i de sentiments.

L'Associació Arrels de la Vall, superada la crisi, va continuar en les seves activitats i va organitzar la XIV edició de la Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya. El poble estima la Fira i ho demostrà la col·laboració de tothom en els actes que es dugueren a terme.

Hem arribat al final del trimestre i de l'any 2016, celebrant les festes en família de Nadal i de Cap d'Any, no sense haver sofert les inclemències del temps que vàrem patir poc abans de Nadal, havent de tallar un camí a la zona de can Gallina degut al gran cabal que duia el torrent de Massanella.

Repasant la Crònica del trimestre som conscients de què és gran el dinamisme cultural i social que es du a terme en el nostre poble, gràcies a la col·laboració de tots.

Volem reiterar, un cop més, la imperiosa necessitat de què Mancor compti, el més prest possible, amb una ESCOLA NOVA, i desapareguin, d'una vegada, els barracons.

TELÈFONS

D'INTERÈS

Ajuntament	971.50.17.76
Ambulàncies	971.20.41.11
Centre Salut d'Inca	971.50.26.34
Centre Sanitari	971.50.48.65
Farmàcia	971.50.10.37
Hospital d'Inca	971.88.85.00
Parròquia	671.643.548
Polícia local	687.526.362
Ràdio Taxi Inca	971.88.10.20
Urgències mèdiques	061
Tel. Emergència	112

CRÒNICA

OCTUBRE

El passat dia 28 de setembre va néixer el nin Joan Llobera Mir, fill de Ramón i Maria Margarita. Enhorabona i felicitats als seus pares (El naixement es va inscriure en el registre ja dins el mes d'octubre)

Dia 1 era el dia de Mancor de l'Art. A les 10 es va fer la pintada d'un mural col·lectiu pels infants a la pista d'Skate, activitat prevista pel dia anterior però que fou suspesa degut a la pluja. Va seguir pel conta contes i activitats relacionades. Es va pintar un altre mural a una paret lateral. La batucada infantil va encetar les activitats de l'horabaixa i donar el sus a l'apertura de les diferents exposicions i mostra artesana. Es va llegir el manifest i es va donar pas a la poesia i a la música. La pluja va fer que es canviés l'escenari i les activitats es dugueren a terme dins l'església durant una estona fins que l'aigua s'aturà. Violins, espectacle de clown, cantautors, teatre, dansa, concerts i ruta de tapes. Cal destacar els diferents guanyadors i guanyadores: Del concurs de cartells fou na Maria Coll Reynés. Del concurs de fotografia en Jaume Grau Alemany. De la rifa del viatge a Menorca en Miquel Vallori Mateu. Necessitam moltes línies per anomenar a totes les persones que han participat mostrant el seu art, moltes gràcies a tots i a totes. *(Podeu veure més informació a la pàg. 45).*

Dia 4 es feu una xerrada informativa damunt el Taller de memòria i habilitats socials per a persones majors de 60 anys. La data prevista d'inici del curs era el dijous dia 20 d'octubre però a petició dels i les assistents, es canvià a dimarts dia 18.

Dia 6 es va fer la primera sessió de la Comissió de l'aigua.

Dia 7 es va reunir la Comissió de festes. Es va fer una avaluació amb els pros i contres de les passades festes de Sant Joan i es varen preparar les festes que resten fins a les de Sant Joan 2017.

Dia 7 d'octubre va morir Gabriel Fontanet Martorell de "s'Ametlar", a l'edat de 77 anys. Donam el condol als seus familiars.

El diumenge dia 9 es va fer l'excursió a l'Ofre i al Barranc de Biniaraix amb 86 participants. Es feren dos itineraris, un grup va pujar al puig de l'Ofre i l'altre va passar de llis i baixà el barranc. L'excursió va acabar a Sóller.

El dia 10 va néixer el nin Lluç Senatore Garriga, fill de Tupac Amaru i Diana, donam l'enhorabona i felicitats als seus pares.

El mateix dia la premsa informa de la creació al nostre poble de l'escola infantil "Feim tribu" que la defineix com "un espacio de juego alternativo y pionero". *(Més informació a la pàg. 56)*

Dia 11 la premsa donava la notícia següent: "Jaume Estrany toma las riendas de Arrels". Afegeix que l'Associació Arrels de la Vall havia patit una crisi interna que feia perillar la seva continuïtat; i que l'assemblea del passat diumenge, dia 9, havia acordat la renovació de la Junta.

Dia 12 es casaren Miguel Ángel Villalonga Tortella i na Maria Concepción Rodríguez Amengual. Enhorabona i felicitats.

Dia 15 va néixer el nin Àlex González Bonafé, fill de José i Catalina. Enhorabona i felicitats als seus pares.

El mateix dia, organitzat per la Junta Local de l'Associació Espanyola contra el Càncer, va tenir lloc una pamboliada a benefici d'aquesta associació.

Dia 18 d'octubre comença el Taller de la Memòria i habilitats socials. Programa de suport Psicosocial i Educatiu a l'envelliment. L'activitat es fa a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de 9'30 a 10'30.

Durant la setmana de dia 19 d'octubre, una pancarta de l'AECC està a la façana de l'Ajuntament per a recordar que és el dia contra el càncer de mama.

Directius i voluntaris que organitzaren la Pamboliada

a peu i altres amb autocar i cotxes particulars. Va tenir lloc un berenar a l'arribada, una missa en la qual l'Agrupació Festa Pagesa va ballar el ball de l'Oferta i un dinar de paella. Es va comptar amb la col·laboració de les Associacions Amics de la Tercera Edat, Amunt i Avall, Agrupació Festa Pagesa, Protecció Civil de Mancor i altres persones

La paella va acabar d'arrodonir la Diada

El dia 27 la premsa informa que un home ha estat condemnat a tres anys de presó per tràfec de drogues a Mancor de la Vall.

Dia 21 es publicà a un diari "Prohíben la entrada de mayores de 18 años al skatepark para evitar incidentes".

El dissabte, dia 22, organitzat per Llèpols del Llúpol, va tenir lloc el que anomenaren "Octubrefresc" i va consistir en menjar Bàvar acompanyat de cerveses bàvares, continuant la festa amb l'actuació dels Blues Bierband.

Dia 23, com és costum de cada any, va tenir lloc la Pujada a Lluc. Molts ho feren

Peu davall taula i ben acompanyats

voluntàries. Les restes de menjar es varen donar al menjador social d'Inca. A la foto es pot veure que l'acolliment es compartí amb un altre grup de gent de Pollença.

El mateix diumenge, dia 23, el diari Ara Balears publica una entrevista a la mancorina Marga Rotger Martorell, cantant i professora; i també regidora de Cultura de Mancor. El Teatre de Lloseta acollirà la presentació del disc Utopia, el dia 5 de novembre.

El divendres, dia 28, a la Biblioteca Municipal va tenir lloc el Conta contes “La cançó de les balances”, a càrrec de la Fundació Kairós i al final es va fer un taller relacionat amb el conte. *(Vegeu la pàg. 52 i ss.)*

El dissabte dia 29 l'ajuntament va organitzar la festa mancorina de Tots Sants per a tots els que volgueren passar un horabaixa dolç i divertit a la plaça del mateix ajuntament. Va tenir lloc un taller de rosaris ensucrats i de panelllets. L'APiMA del CEIP Montaura va muntar una paradeta amb bunyols i coques.

El diumenge, dia 30 d'octubre, organitzat per Òrbita, va tenir lloc el Programa Teatre de Barra, iniciativa de la Direcció Insular d'Igualtat del Departament de Participació Ciutadana i Presidència del Consell de Mallorca. Sota el lema de “Dones en escena” es feren dues representacions una al bar es Forn: “Helena la balena” i l'altra al bar can Bernat: “Urgències 24 hores”. Les funcions foren totalment gratuïtes

El mateix diumenge, dia 30, l'Associació d'Amics de la Tercera Edat va fer un dinar d'amics, una caragolada i bunyols, com ja és tradició des de fa

molts d'anys coincidint, més o manco, amb les dates de les Verges.

També aquest dia 30 va néixer el nin Joan Gelabert Gual, fill de Juan José i Catalina. Enhorabona i felicitats als seus pares.

Dia 30 es produí un accident amb una motocicleta on dos joves en sortiren ferits, un d'ells de gravetat per sort a la publicació de la revista ja es troben millorats.

A finals d'octubre s'iniciaren les obres per a la instal·lació de tres nous hidrants (on els bombers van a cercar aigua en cas d'incendi) i l'adequació dels dos que ja existien. Per aquest motiu durant alguns dies i a diferents zones del poble, es tallà el subministrament d'aigua.

NOVEMBRE

Dia 2 va tenir lloc un ple ordinari.

Dia 3 va néixer la nina Emma Robles Coll, filla de Luís i Leonor. Enhorabona i felicitats als seus pares.

El mateix dia va tenir lloc una xerrada, organitzada per l'ajuntament, a càrrec de Maribel Ripoll, comissionada autonòmica de l'any Llull, sobre la vida i obra del mallorquí més universal, sota el títol: “Ramon Llull o la fascinació per la paraula”.

Dia 4, divendres, la XIV Fira de l'esclata-sang i la Muntanya, organitzada per Arrels i patrocinada per l'Ajuntament, ja encalenteix motors. Aquest divendres va tenir lloc el primer acte de prefira amb un taller de màscares de dimonions per als infants. *(Vegeu més informació a pàg. 36 i ss.)*

Participants a l'excursió del Camí de Castelló

El diumenge dia 6 de novembre, va tenir lloc, d'acord amb el programa de l'ajuntament "Excursions familiars", la sortida de Deià a Sóller pel camí de Castelló i del Rost. Les previsions eren de pluja i baixada de temperatures però no fou així i més de 40 persones en gaudiren.

Dia 7 es publicà a premsa "Lloseta se incorporará a la Ruta de Pedra en Sec con un enlace a través de Mancor".

Dia 8, dimarts, tornen començar a la biblioteca municipal les sessions de Bibliopadrins, que ja es desenvoluparen en el curs passat. Des d'aquestes pàgines volem animar a participar i passar una bona estona envoltats de llibres, paraules i berenar a la Biblioteca. *(Vegeu informació a la pàg. 52 i ss.)*

El dimecres dia 9, tengué lloc la donació de sang. Hi participaren 26 persones i s'aconseguien 18 donacions de sang. No hi va haver cap persona que en donàs per primera vegada. Cada dia es necessiten 200 donacions de sang i tots hem d'estar implicats en aconseguir-ho. No oblideu que amb la donació de sang ajudam a salvar vides.

Dia 10 el Diario de Mallorca publicà " El pleno aprobará una rebaja general de un 5% en la tasa de recogida de basura" i a un altre "Bajada de la tasa de basuras" on afirmava que estava aprovat del divendres previ, la informació era errònia. També es publicà una imatge "Los jugadores del Binissalem cadete arrojaron el pasado domingo a su compañero Toni" on es veu la camiseta blava amb el missatge "Força i ànims "Caspó", enviant energia positiva a Toni Crespí ingressat des del dia de l'accident.

Aquest dia es va fer donació dels pupitres i cadires que restaven a magatzems municipals per l'associació Ara Síria

La premsa de dia 11 es fa ressò del Plenari extraordinari de l'ajuntament que ha aprovat una rebaixa general d'un 5 % en la taxa de recollida d'escombraries i que s'implantarà el sistema de bossa vermella amb l'esperança de reduir més i es penalitzarà la generació de residus no reciclables. També es diferenciarà la taxa entre comerços i indústries que actualment estan pagant el mateix.

Dia 11 va morir na Francisca Grau Martorell de "cas Saig", als 87 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 13 va néixer el nin Mateu Roca Perelló, fill de Jesús i Margarita. Enhorabona i felicitats al seus pares.

Dia 15 a la Sala d'Exposicions de l'ajuntament es va inaugurar l'Exposició "Noves Presències II". Projecte "Art project Mallorca", que va restar oberta fins al final de la Fira. Gràcies al Consell de Mallorca i al seu Programa Cultura en Xarxa 2016, vàrem poder gaudir de les obres

de diferents joves artistes. Pintura, escultura, fotografia i gravat.

El dia 16 va morir a Lluçmajor la mancorina Francisca Cañellas Riera de can Quint, a l'edat de 85 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia es contractaren dues persones a través del programa Visible, per a reforçar la brigada municipal. Una d'elles farà tres mesos de feina i l'altra sis.

Dia 17 es penjaren pancartes contra la violència masclista a la façana de l'ajuntament ja que el dia abans una altra dona fou assassinada a Palma.

Dia 18 a la Biblioteca tengué lloc el conta contes del Llibre de les Bèsties de Ramon Llull, a càrrec de la Fundació Kairós. *(Veure pàg. 52 i ss.)*

El mateix dia 18 tengué lloc a cas Miet, una reunió informativa sobre la Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya. Al mateix temps es demanà la participació de persones que voluntàriament volguessin ajudar i col·laborar en l'organització i els actes dels dies de la Fira. *(Veure pàg. 36 i ss.)*

Dia 19 va començar el curs d'empelt i la segona part de poda d'olivera subvencionat per la conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, en el marc de la Fira.

El mateix dia va néixer el nin Bartomeu Llompart Ramis, fill de Bartomeu i Teresa. Enhorabona i felicitats als seus pares.

Dia 22 va tenir lloc la presentació del programa de la XIV Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya a cas Miet. Es va fer una xerrada i demostració tast de plats de cuina. *(Veure pag. 36 i ss.)*

Dia 23, en un acte de la Fira, es va presentar el llibre-còmic "Almallutx" de Beatriu Colom.

El mateix dia va néixer la nina Blanca Ramis Seguí, filla de Jaime i Maria Antonia. Enhorabona als seus pares.

Dia 24 va tenir lloc, a la Sala d'actes de l'ajuntament, la conferència sobre "Herbes aromàtiques i medicinals" a càrrec del Dr. Felip Ramis.

Dia 25 de novembre, també en els actes de la Fira, tengué lloc el Conta contes "El pagesos i el dimoni", a càrrec de Toto i Tana.

Dies 25, 26 i 27 varen tenir lloc tots els actes de la XIV Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya, organitzada per l'Associació Arrels i amb l'ajuda dels seus membres i altres associacions tornà omplir els carrers del poble de gent i de festa. *(Veure pàg. 36 i ss.)*

Dia 28 va néixer el nin Xavier Costa Gómez, fill de José i Tamara. Enhorabona i felicitats als seus pares.

DESEMBRE

El dia 5 de desembre l'Ajuntament va donar publicitat al Programa d'Actes i Festes de desembre i Nadal, que

Assistents a l'excursió al Galatzó

s'iniciaren el dia

Taller de Bolles de neu

10 amb un Ta-

ller Infantil de Bolles de Neu i acabaran el 7 de gener amb la xocolatada a Santa Llúcia i el Concert del Cor de Mancor.

Dia 10 Taller Infantil de Bolles de Neu, i venda s'Estel.

El diumenge, dia 11, va tenir lloc la darrera excursió de l'any, seguint el Programa d'Excursions familiars. Aquesta vegada s'ha anat al Galatzó per la finca de Son Fortuny.

Dia 14 va morir en Josep Martorell Fontanet “Vallaquet”, als 86 anys. Donam el condol als seus familiars.

Dia 15 va néixer el nin Joan Forteza Abrines, fill de Miquel i Catalina. Enhorabona i felicitats als seus pares.

Divendres dia 16 es va produir un aparatós accident de trànsit a Biniamar on una jove manacorina en va sotir ferida lleu, l'altre implicat no va resultar ferit. La premsa en publicà una imatge similar a aquesta imatge.

Dia 17 la premsa es fa ressò de la indignació de la comunitat educativa del CP Montaura (mestres, pares i alumnes) per la manca de previsió, a la planificació de la Conselleria feta per a set anys, on no hi figura la construcció del nou centre sol·licitat en diferents ocasions. El batle se manifesta indignat i que, des de l'APIMA s'està preparant un seguit de manifestacions de protesta per tal que es modifiqui aquesta planificació.

El mateix dia, horabaixa, es va fer el Mercadet de Nadal a la plaça de l'Ajuntament, obert a tots els artesans i associacions de Mancor que hi volgueren prendre part. Es va plantar i decorar l'arbre dels desitjos, que enguany es feren en peces rodones de fusta reciclada i també es varen penjar les bolles de Nadal fetes a casa. Tot seguit es varen encendre les llums de la plaça i es cantaren nadales a càrrec del grup Sur.

Mercadet i arbre de desitjos

Moment del Parlament del batle de Mancor, a la dreta es troba la tomba de mestre Pau i el seu fill

El diumenge, dia 18, el batle participà, com a representant del nostre Ajuntament, a un acte, celebrat al cementiri d'Alaró, en memòria dels que foren assassinats a la costa de Tofla, l'amo en Pau Crespi i el seu fill Nofre.

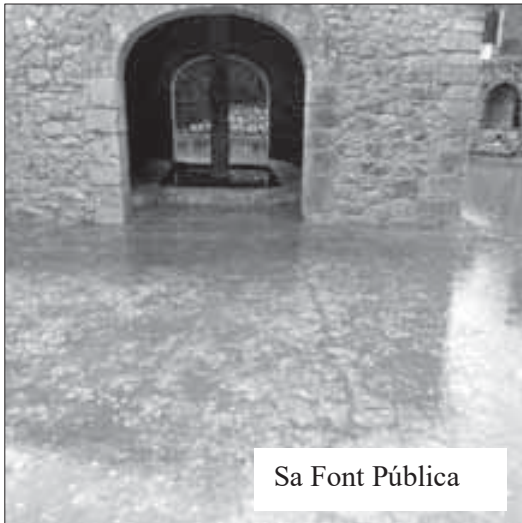
Dia 19 va morir en Cristòfol Solà Bibiloni, després d'una llarga malaltia, a l'edat de 73 anys. Donam el condol als seus familiars.

El mateix dia, degut al temporal el subministrament elèctric es va veure suspès durant tot el matí. Varen aparèixer goteres, pràcticament a tots els edificis municipals. Cal ressaltar les goteres al Col·legi Públic Montaura, que juntament a la

manca de corrent i calefacció agreujaren les dificultats per impartir les classes amb normalitat.

Les nombroses pluges i una averia al clavegueram a la Font feren que aquesta es convertís en una piscina. Per espai de tres dies es va bombejar aigua per buidar-la i fins dia 26, que es posà una nova canonada al clavegueram no es va solventar el problema.

Dia 20 la premsa va publicar el següent: “El exalcalde Ripoll pide cuentas por el fiasco de la nueva escuela”,

Sa Font Pública

El mateix dia 20 i seguint les recomanacions de la Direcció General d’Emergències es varen suspendre les classes tant al Col·legi Montaura com a l’Escoleta municipal, igual que es va fer a altres municipis de Mallorca.

El dia 21 es va tallar un camí de la zona de can Gallina degut al gran cabal d’aigua del torrent de Massanella. Es

Es torrent de Massanella

va demanar molta prudència a l’hora de travessar qualsevol dels ponts dels camins.

El mateix dia al Centre de Dia es va dur a terme un concert de Nadal a càrrec de la Coral Social d’Inca.

Dia 22 plenari extraordinari

Membres de la Coral Social d’Inca

Divendres 23 es va suspendre l’Hora del Conte, per indisposició de la persona que ho havia de fer.

Els dies 23 i 24 es va celebrar la Fase Classificatòria del VIII Torneig de futbol de Nadal del CE Montaura.

Dia 24 a l’església se celebraren les Matines amb molta solemnitat. Va fer el sermó de la Calenda el nin Jaume Ferrer Martorell, va cantar l’anunci de l’Angel el nin Francesc Solivellas Ripoll i la Sibil·la la va interpretar la joveneta Marita Bonafé Mora. Participaren en la interpretació del naixement, la verge Maria, Lluïsa Martorell Alba i sant Josep Joan Miquel Martorell

Martorell

amb l’infantó Jesús, Bernardí Alba Pons de nomes deu dies, possiblement un dels infants més jovenets que hem tengut, acompanyats per un grup de pastorets.

Dia 25 al capvespre es va perdre un senyor alemany que passava uns dies a Mancor. Gràcies al servei 112, la policia el trobà a Inca a les poques hores.

Dia 26 va tenir lloc a l'església parroquial un concert de Violí a càrrec de Petits Grans Músics, acompanyats de piano i de l'Orquestra de corda dels dissabtes, baix la direcció de Teresa Ripoll Martorell. El programa va tenir tres parts: a la primera actuaren solistes de violí i piano; a la segona dos grups de Violinistes i piano (un de nivell de 7 anys i l'altre de 8 a 12 anys); la tercera part va actuar l'orquestra de cambra dels dissabtes (violins, violes i violoncel·ls), en aquest cas baix la direcció de Hanna Shakun. *(Veure pàg. 47)*

Dia 27 va néixer la nina Auba Velasco Cifuentes, filla de Francisco Miguel i Esperanza. Enhorabona i felicitats als seus pares i familiars.

S'ha instal·lat un caixer automàtic per substituir la sucursal del BMN que es va tancar. Encara no funciona i sembla que hi ha problemes. Esperem que aviat es resolguin en benefici dels clients del nostre poble.

El dia 29 va tenir lloc l'Hora de la Pel·lícula de Nadal: "Atrapa la Bandera", a la Biblioteca Municipal.

Dia 30 Arribada del Patge dels reis d'Orient a la plaça de l'Ajuntament que recollí les cartes de tots els infants.

Dia 30 el Cor de Mancor va participar

a la Trobada de Nada-les de la Unitat de pastoral de la Mare de Déu que se celebrà a la parròquia de Selva.

Els dies 30 i 31 va tenir lloc la Fase Final del VIII Torenig de Futbol de Nadal del CE Montaura.

Dia 31 es va acomiadar l'any i donar la benvinguda al 2017 amb cava a la plaça de l'Ajuntament, acompanyats del Karaoque de música de tot tipus. Des de la revista MONTAURA, **VOS DESITJAM UN VENTURÓS 2017, DE PAU, SALUT I ALEGRIA!!**

Joan Maria Alba

NOVA JUNTA DIRECTIVA D'ARRELS DE LA VALL

El diumenge 9 d'octubre Arrels va celebrar assemblea de socis amb una única candidatura, que es va presentar per governar l'associació, amb les següents persones i càrrecs:

President: Jaume Estrany Vicens

Secretària: Pilar Ponce Rigo

Tresorer: Juan Torrens Pons

Vocals: Víctor Estrany Canovas,

Susana Andrés Luque

Xesc Ramis Ramon

Pere Goñalons Moll

La junta està integrada per 7 persones que representen a totes les colles que formen Arrels.

Els dos gran reptes de treball en el 2016 són: 1) Organitzar la fira i 2) Sortida de Cas Miet.

De cara al 2017 els dos principals objectius que ens hem marcat són: 1) Revitalitzar les colles i 2) Captar nous socis.

L'AJUNTAMENT INFORMA

PLENARIS

Plenari Ordinari de dia 2 de novembre de 2016

1.-Aprovació provisional modificació puntual NNSS

En data 15 d'octubre de 2015 es va aprovar inicialment la modificació puntual de les NNSS *“Qualificació de sistemes generals en sòl rústic destinats a equipament docent i al seu accés. Qualificació d'un vial en sòl urbà per accés a un nou equipament. Ajustaments dels límits de sòl urbà entre la zona d'equipaments existent i el nou sistema general. Ajustaments dels límits entre les qualificacions residencial intensiva i equipaments.”*

En data 4 de gener de 2016 el Col·legi oficial d'arquitectes de les Illes Balears va presentar al·legacions a l'aprovació inicial. Aquestes al·legacions varen ser acceptades i el Ple de dia 6 de juliol de 2016 va aprovar, una altra vegada inicialment, aquesta modificació puntual de les NNSS.

Es va sol·licitar, en data 18 d'abril del 2016, nova decisió a la Comissió Balear de Medi Ambient sobre si se subjecta la modificació a avaluació ambiental estratègica.

En data 3 de juny de 2016 i RGE 532 es va rebre informe ambiental estratègic de la modificació puntual de les NNSS el qual no subjecta a avaluació ambiental estratègica ordinària la “modificació puntual de les NNSS”.

En data 28 de juny de 2016 l'arquitecte Francesc Alemany emet informe favorable a la nova documentació per l'aprovació inicial de la Modificació Puntual de les NNSS. Dins els 45 dies d'exposició no s'han presentat al·legacions a la nova aprovació inicial de la modificació puntual de les NNSS

Es proposa, i s'aprova per unanimitat: Aprovar PROVISIONALMENT la *“Modificació puntual de les Normes Subsidiàries: Qualificació de sistemes generals en sòl rústic destinats a equipament docent i al seu accés. Qualificació d'un vial en sòl urbà per accés a un nou equipament. Ajustaments dels límits de sòl urbà entre la zona d'equipaments existent i el nou sistema general. Ajustaments dels límits entre les qualificacions residencial intensiva i equipaments”*. I, trametre la documentació al Consell Insular de Mallorca per a la seva aprovació DEFINITIVA

El batle demana si algú té alguna pregunta o comentari a fer i el Sr. Ripoll comenta que després de tornar a revisar la documentació li pareix estrany que després d'un carrer amb una amplada de 10 m es passi a una amplada de 13 m per poder posar carril bicicletes.

El batle comenta que per ells també és estrany no obstant es la llei la que obliga a fer-ho i per tant a l'hora de desenvolupar el projecte s'estudiarà la manera de fer-ho perjudicant el mínim possible.

2.-Aprovar exempció quota escoleta expedient serveis socials

Autoritzar l'exempció de la quota de l'escoleta al fill de la usuària dels serveis socials a partir del mes de novembre de 2016.

A continuació es passa a votació i la proposta es aprovada per unanimitat.

3.-Moció de suport a les regions belgues de Valònia i Brussel·les en la seva oposició al CETA.

El Parlament de la Regió Valona de Bèlgica va aprovar una resolució contrària a la signatura del tractat de lliure comerç que van negociar en secret la Unió Europea i Canadà i del qual es va tenir notícia per primer cop el 2013 gràcies a les filtracions de Wikileaks. Els continguts d'aquest tractat, molt similars al del TTIP, amenacen greument la salut, el benestar, l'economia, el medi ambient, i fins i tot la capacitat de decisió democràtica de la ciutadania europea i la independència judicial a través dels tribunals arbitral (ISDS o ICS)

De fet, el Parlament de les Illes Balears, els Consells Insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa i més d'una desena de municipis de Balears han aprovat resolucions i mocions similars, profundament preocupats pel secretisme i la manca de garanties que envolta la negociació i l'aprovació d'aquests tractats.

Per tots aquest motius, es presenta la següent proposta d'acord demanant,

1. Que el Parlament de les Illes Balears reiteri la seva oposició al TTIP, el CETA i altres acords similars en la mesura en què suposen una amenaça per a la salut, el medi ambient, l'economia, i la capacitat de decisió democràtica de les persones que viuen a Balears i així ho notifiqui al Congrés dels Diputats, al Senat, al Govern de l'Estat i al Defensor del Poble, així com a la Comissió de la UE, al Consell de la UE, al Parlament de la UE i al Defensor del Poble Europeu.
2. Que el Parlament de les Illes Balears declari el seu suport i la seva solidaritat amb la Regió Valona i les seves institucions i li traslladi el seu agraïment per haver actuat amb coratge en defensa de la ciutadania i de l'interès general.

La proposta és aprovada amb els 5 vots a favor de l'equip de govern, i les 4 abstencions del Partit Popular.

4.- Precs i preguntes del Partit Popular

1.- El passat dia 17/10/2016 va aparèixer a la premsa, que el Govern de les Illes Balears, i en concret la Conselleria d'Investigació i Turisme, presidida pel Sr. Biel Barceló, invertiria un total de 736.767 euros en la millora de la Red cicloturística de Mallorca de set municipis del Raiguer i Nord de Mallorca, en concret: Santa Eugènia, Consell, Inca, Selva, Campanet, Pollença i suposam que Binissalem. Mos va estranyar molt que aquesta ruta no passàs per Mancor, ja que al camí que uneix Mancor, Caimari i Campanet és un dels més transitats pels ciclistes. La nostra pregunta és, si des de que va sortit anunciat, fa aproximadament mig any, s'ha fet alguna gestió per part de l'equip de Govern perquè passàs per Mancor? El Partit Popular de Mancor considera que el seu pas per Mancor suposaria una ajuda pels comerços locals.

No, en cap moment vàrem fer cap gestió per signar aquest conveni, que desconeixiem. Entenem que és una proposta prou interessant, poder millorar les dues o tres rutes cicloturístiques que passen per Mancor, i sens dubte serien una millora pels comerços locals, però creim que abans de promocionar aquestes rutes cicloturístiques és necessari millorar la carretera per on transiten habitualment aquests cicloturistes, a fi de que siguin segures i hi puguin conviure sense perill amb els vehicles a motor. Així ho vàrem expressar a la Consellera de Territori i Infraestructures del Consell de Mallorca en una reunió que vàrem tenir a principis de legislatura i en la que va participar l'anterior director Insular d'Infraestructures i Mobilitat. Allà hi expressàrem la necessitat de millorar la carretera de Mancor, especialment pel que fa als cicloturistes, fent palesa la necessitat d'un carril bici, o bé un eixamplament de la carretera. També se'ls va fer un requeriment per escrit, en data de 4 de desembre de 2015, i RGS n. 597, perquè fessin una "visita i revisió per millorar el traçat d'alguns trams de la carretera PM-2112 Inca-Mancor de la Vall". Així i tot ens sorprèn aquest interès per les rutes cicloturístiques com eina per millorar l'economia dels comerços locals, quan va ser l'anterior equip de govern qui va decidir fer privats tota una sèrie de camins de muntanya, en contra de tots els informes aportats pel Consell Insular de Mallorca, especialment el Camí d'Almallutx, o el dels Rafals, que connecta amb la millor ruta de senderisme de Mallorca, la GR221, o Ruta de Pedra en Sec, i que sens dubte, també serviria d'eina per a incrementar els ingressos als nostres comerços.

Respecte a la resposta del batle a la seva pregunta, el Sr. Ripoll comenta que el seu grup només ha demanat si l'Ajuntament ha fet alguna gestió per ser inclòs dins les inversions de la CAIB per millorar la Red cicloturista de Mallorca i que l'equip de govern ha inclòs informació a la resposta que no té res a veure amb la pregunta.

2.- *Quan va aparèixer la notícia que “Sa Nostra” tancava les seves portes a Mancor, va sortir a premsa que el nostre Batle, havia enviat una carta de protesta a l’entitat per el seu tancament. S’ha fet alguna gestió per part d’aquest l’Ajuntament, a part d’una simple i freda carta, perquè aquesta entitat no tanques les seves portes al nostre poble? Per altre banda mos hem assabentat que l’Ajuntament ha ofertat la porta de devora l’entrada a la Biblioteca per posar-hi un caixer automàtic. Creis que és ètic que l’Ajuntament ofereixi a una entitat privada en molts de beneficis un espai públic? S’ha ofertat el mateix a les altres entitats?*

A més d’aquestes cartes de queixa, que no han rebut resposta, i de reunir-nos amb l’anterior direcció de l’oficina que hi havia a Mancor, vàrem contactar amb altres entitats, que varen mostrar interès en oferir qualche tipus de servei alternatiu, però no varen passar d’això. Pel que fa a la porta de devora la Biblioteca, la que dona al petit magatzem, com ja sabeu aquest edifici no és propietat de l’Ajuntament, sinó de la Parròquia, qui és qui ho va oferir a “BMN-Sa Nostra”. Des de la Parròquia ens ho varen exposar, i ens oferiren una sala al primer pis per poder-ho fer servir de magatzem. La resta de preguntes les hauríeu de dirigir a la Parròquia.

3.- *Quantes denúncies s’han posat des de que les competències d’urbanisme varen esser cedides a l’Agència de Disciplina Urbanística i quins criteris s’han seguit?*

L’ADU, o ADT (Agència en Defensa del Territori), com es diu ara, després de la signatura del conveni és qui exerceix les competències en sol rústic bàsicament, i com ja vos vàrem contestar en un altre plenari, des de la signatura, només tenim coneixement d’un sol expedient obert. Tot el que s’ha estat tramitant fins ara són actuacions d’ofici de la pròpia Agència de fa uns anys. Pel que fa als criteris, creim que davant la possibilitat d’un delictes urbanístic, els inspectors de l’Agència no han tenir cap altre criteri que denunciar el que ells creguin que és un delictes, notificar-ho a través d’una acta, i des dels òrgans sancionadors de l’Agència obrir l’expedient sancionador, i un cop resolt, sancionar si pertoca, o arxivar si realment no s’ha comès cap delictes urbanístic.

4.- *A finals de la temporada de caça de l’any passat, l’Ajuntament de Mancor de la Vall, a demanda del caçadors, es va acollir al Pla Marc perquè es pogués caçar als terrenys lliures. Aquest any no s’ha fet, es deu a un oblit o un acord polític?*

Va ser un malentès entre el batle i la Direcció Insular de Caça. Pensava que encara hi seguíem adherits i em va sorprendre la vostra pregunta. Avui mateix m’he posat en contacte amb la Direcció Insular de Caça per intentar resoldre-ho el més aviat possible, i des de demà ja hi estam adherits, com l’any passat.

5.- *Durant anys el vostre partit polític va posar pancartes per la carretera de Mancor perquè es duguessin a terme millores a determinats trams d’aquesta carretera. S’han fet gestions perquè aquestes millores es facin?*

A la primera pregunta ja vos hem respost, així i tot hi insistirem, i tornarem fer un requeriment perquè venguin a veure-ho.

Plenari Extraordinari de dia 28 de novembre de 2016

1.- Modificació ordenança fiscal reguladora de la taxa per ocupació de terrenys d’ús públic local per taules i cadires amb finalitat lucrativa

El batle llegeix la proposta:

La taxa per Ocupació de Via Pública amb taules i cadires dur en vigor des de l’any 1999, i en 17 anys no s’ha aplicat tal com marca la pròpia Ordenança que la desenvolupa, ja que estableix un preu unitari igual per a tots els establiments que fan servir la via pública, sense el criteri de que és objecte, l’ocupació per cada metre ocupat.

Amb la modificació d'aquesta taxa, es pretén actualitzar els preus per aquesta ocupació de via pública, i després de comparar amb el preu del valor del sol que s'apunta des del Servei de Cadastre, i comparar amb les ordenances que regulen aquesta ocupació en els pobles més propers al nostre municipi, entenc que no suposa cap greu comparatiu pels establiments del nostre poble.

Atès que a l'expedient consta informe de secretaria relatiu al procediment a seguir.

Atès que a l'expedient consta informe tècnic-econòmic justificatiu de l'adequació de l'import de la taxa.

Per tot això propòs:

- 1.- Modificar l'Ordenança Fiscal Reguladora de l'Ocupació de la Via Pública amb taules i cadires.
- 2.- Publicar aquesta modificació en el BOIB i a la pàgina web de l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

A continuació es passa a votació i amb 4 vots a favor i 2 abstencions del PP la proposta es aprovada.

- 2.- Modificació ordenança fiscal reguladora de la taxa del servei de recollida, transferència i tractament final de residus urbans.

El batle llegeix la proposta:

Des que Mancor, com bona part dels municipis que formen la Mancomunitat des Raiguer, va fer una aposta clara pel reciclatge i reutilització dels seus fems, amb la implantació de la recollida selectiva, Porta a Porta, complementada amb l'aportació al Parc Verd, la generació d'ingressos i la disminució en les despeses del tractament dels Residus Sòlids Urbans (RSU), fan possible una rebaixa en la taxa que pagam tots els veïnats de Mancor per la recollida i tractament dels RS.

Vist l'estudi econòmic realitzat pels serveis tècnics de medi ambient de la Mancomunitat des Raiguer, i els serveis tècnics d'intervenció del mateix Ajuntament, es fa possible una reducció del 5% en la taxa de la RSU.

Alhora s'introdueix una "taxa variable", en forma de pagament per bossa de fems vermella, on només hi ha d'anar tota la fracció de RSU anomenada rebuig. Tal com reconeix l'ordenança, l'Ajuntament entregarà, de manera gratuïta, als habitatges la quantitat de 20 bosses estandarditzades que s'estima suficient per a tot l'any. La taxa variable seria de 7,5 euros per cada 10 bosses de més que és necessitin. Aquesta variable respondria al principi de "qui més fems genera, més fems paga", i ha de servir per fer una passa més cap a les directrius que marca la Comunitat Europea, que marquen el 2020 com any per culminar el procés de generació de fems en només un 50% no reciclable o reutilitzable.

També cal dir que en tots els municipis on fa anys que ha entrat en vigor aquesta taxa variable, s'ha aconseguit rebaixar la taxa de fems en percentatges superiors al 20%, donats l'augment dels ingressos en fraccions com paper, vidre i envasos, i la disminució de la despesa pel tractament de la resta de fraccions.

També aprofitam aquesta modificació de la taxa de RSU, per fer una discriminació en el tipus de taxa que paguen, comerços, indústries i empreses, passant d'una taxa igual per tots, a distingir tres grups de taxa diferents, i més ajustats a la realitat de les empreses del nostre municipi.

Per tot això propòs:

- 1.- Modificar l'Ordenança Fiscal Reguladora de la Recollida de Residus Sòlids Urbans.
- 2.- Publicar aquesta modificació en el BOIB, la pàgina web de l'Ajuntament de Mancor de la Vall.

El batle demana si algú té alguna cosa a dir, i en aquest cas el Sr. Ripoll comenta que, revisat l'informe econòmic que acompanya la proposta, s'ha detectat que l'informe només contempla 2 habitatges ocupats per persones majors que es beneficien de una bonificació quan realment són més.

El batle li contesta que per fer l'estudi econòmic s'ha emprat dades reals dels exercicis anteriors i que realment només dos habitatges gaudeixen de la bonificació però encara que es donessin d'alta altres habitatges l'estudi econòmic no es modificaria substancialment.

A continuació es passa a votació i amb 4 vots a favor i 4 abstencions del PP la proposta és aprovada.

3.- Modificació horari celebració sessions ordinàries periòdiques.

El batle llegeix la proposta:

Atès que d'acord amb el que disposa l'article 80.1 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears (LMRLIB), el ple de l'ajuntament ha de dur a terme les sessions ordinàries com a mínim una vegada cada tres mesos en els municipis amb població fins a 5.000 habitants. Atès que el ple de l'ajuntament en sessió de data 25 de juny de 2015 va acordar que la periodicitat de les seves sessions seria, una sessió cada dos mesos, a celebrar el primer dimecres de cada mes que correspongui, si no es festiu, i si fos festiu, se celebraria el dimecres hàbil immediat següent, i que les sessions es celebraran a les 17:30 hores.

Atesa la disponibilitat dels regidors i per facilitar l'assistència de tots a les sessions ordinàries del Ple Propòs,

Que la periodicitat del Ple de l'Ajuntament sigui:

- Una sessió cada dos mesos, a celebrar el primer dimecres de cada mes que correspongui si no es festiu, i si fos festiu, se celebraria el dimecres hàbil immediat següent.
- Les sessions se celebraran a les 16:00 hores.

A continuació el batle demana si algú té alguna cosa a dir i atesa la negativa dels assistents es passa a votació i la proposta es aprovada amb 7 vots a favor (3 del grup Més i 4 del PP) i l'abstenció del Sr. Gallardo del grup Més.

Plenari extraordinari de dia 28 de novembre de 2016

1.- Aprovació, si s'escau, de la modificació de crèdit 2/2016 per suplement de crèdit.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

PRIMER. Aprovar inicialment l'expedient de modificació de crèdits núm. 2/2016 del Pressupost en vigor, en la modalitat de suplement de crèdit finançat amb càrrec a baixes de crèdits d'altres aplicacions pressupostàries com segueix a continuació

Partida	Descripció partida	Crèdit inicial	Crèdits disposats (*)	Altes proposades	Baixes proposades
01/334/22609/01	Despeses diverses activitats culturals	3.000,00	10.046,11	9.000,00	0,00
01/338/22609/01	Festes populars i fires	79.000,00	91.773,69	21.000,00	0,00
01/342/21200/01	Manteniment instal·lacions esportives	4.000,00	12.121,19	9.000,00	0,00
01/151/22706/01	Contractació tècnics urbanisme	21.000,00	9.096,26	0,00	6.000,00
01/1533/21000/01	Manteniment vies públiques	10.140,84	7.601,60	0,00	1.000,00
01/1622/22699/01	Gestió de residus sòlids urbans	25.300,00	3.847,00	0,00	10.000,00
01/165/21000/01	Manteniment xarxa enllumenat públic	15.000,00	10.291,10	0,00	2.000,00
01/165/22100/01	Subministrament electricitat enllumenat públic	50.000,00	30.738,65	0,00	20.000,00
	Suma altes/baixes crèdits			39.000,00	39.000,00

SEGON. Exposar aquest expedient al públic mitjançant anunci inserit en el BOIB, pel termini de quinze dies, durant els quals els interessats podran examinar-ho i presentar reclamacions davant el Ple. L'expedient es considerarà definitivament aprovat si durant el citat termini no s'haguessin presentat reclamacions; en cas contrari, el Ple disposarà d'un termini d'un mes per resoldre-les.

A continuació el batle demana si algú vol dir alguna cosa i el Sr. Ripoll diu que atès l'estat de l'enllumenat i del paviment de les vies públiques considera que el consistori hauria d'haver gastat més crèdit de la partida de "manteniment de vies públiques" per solventar les deficiències existents.

El batle li dona la raó explicant que en el cas de l'enllumenat ja s'han donat ordres per solventar un problema detectat el dia de la Fira de l'Esclata-sang i en el cas del paviment de carrers hi ha un projecte subvencionat per asfaltar diversos carrers.

A continuació es passa a votació i amb 4 vots a favor i 2 abstencions la modificació de crèdit 2/2016 és aprovada.

2.- Aprovació, si s'escau, de la modificació de crèdit 3/2016 per crèdit extraordinari.

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ

PRIMER. Aprovar inicialment l'expedient de modificació de crèdits núm. 3/2016 del Pressupost en vigor, en la modalitat de crèdit extraordinari, finançat amb càrrec a baixes de crèdits d'altres aplicacions pressupostàries com segueix a continuació

Partida	Descripció partida	Crèdit inicial	Crèdits disposats (*)	Altes proposades	Baixes proposades
01/132/62400/01	Adquisició de vehicles	0,00	0,00	6.600,01	0,00
01/132/21300/01	Utiltatge i estris policia local	1.500,00	0,00	0,00	1.450,00
01/132/22104/01	Uniformitat policia local	1.200,00	287,75	0,00	900,00
01/133/21000/01	Senyalització viària	5.000,00	3.083,54	0,00	1.200,00
01/1532/61901/02	Obres reforma vies públiques	1.800,00	809,49	0,00	950,00
01/338/48100/03	Premis	1.500,00	1.082,45	0,00	300,00
01/920/62600/01	Equipament oficina i ofimàtica	500,00	0,00	0,00	500,00
01/4412/46200/01	Aportació a ajuntaments (EMT)	2.500,00	556,25	0,00	1.300,01
	Suma altes/baixes crèdits			6.600,01	6.600,01

SEGON. Exposar aquest expedient al públic mitjançant anunci inserit en el BOIB, pel termini de quinze dies, durant els quals els interessats posaran examinar-ho i presentar reclamacions davant el Ple. L'expedient es considerarà definitivament aprovat si durant el citat termini no s'haguessin presentat reclamacions; en cas contrari, el Ple disposarà d'un termini d'un mes per resoldre-les.

A continuació el batle demana si algú té alguna cosa a dir, i atesa la negativa dels assistents, es passa a votació i la proposta és aprovada per unanimitat.

ARA HA FET VINT ANYS...

Del que passà a Mancor durant el darrer trimestre de 1996, recordarem que dia 13 d'octubre tingué lloc la VI PUJADA A LLUC A PEU amb 330 inscrits.

Que dia 18 d'octubre D. Gaspar Valero pronuncià una conferència sobre "Racons de la serra de Tramuntana", acte organitzat per l'Associació d'Amics de la Tercera Edat".

A les matines de Nadal de 1996 Pere Abrines pronuncià el sermó de la calenda, Pere Perelló cantà la Sibil·la i Magdalena Abrines fou l'àngel

Que dia 20 d'octubre se celebrà la VIII Travessada Mancor-Selva-Pollença per relleus, sortint de Mancor. Que e dia 26 d'octubre el grup de teatre DISBAUXA de Caimari representà en el Casal de Cultura l'Obra teatral "Feliu que ets mort o viu".

Que dia 15 de novembre s'inaugurà el Racó dels Joves dins el Casal de Cultura.

Que dia 6 de desembre es representà en el Casal de Cultura l'obra teatral "En Toni mig dimoni" pel grup Cucorba.

Que dia 21 de desembre se cele-

brà la diada del medi ambient baix el lema "Els residus i el reciclatge".

Que dia 22 de desembre se celebrà a l'església parroquial un concert a càrrec de la Banda de Música de Sant Llorenç del Cardassar baix la direcció de Francesc Sapiña.

A les matines de Nadal, Pere Perelló cantà la Sibil·la, Pedro Abrines pronuncià el sermó de la Calenda i Magdalena Abrines fou l'àngel anunciador als pastorets del naixement de Jesús.

Al finalitzar l'any el CE MONTAURA ocupava el setè lloc en el campionat de Regional Preferent de futbol. L'entrevista del trimestre fou realitzada a Catalina Gelabert Sampol de can Joan d'Inca, dita també dels telèfons.

Durant el trimestre es casaren: Dia 5 d'octubre Andreu A. Ferrer Gómez i Laura Bonet Serra.

Dia 20 d'octubre es casaren Maria Teresa Pou Navarro i Antoni Samprieto Riera, natural de Lloseta.

Dia 7 de desembre es casaren Teresa Fontanet Mateu i Antoni Estrany Seguí.

Dia 28 de desembre es casaren Catalina Balaguer Martí i l'inquer Mateu Rigo Vallori.

Els naixements foren: Dia 20 d'octubre nasqué Guillem Amer Moyà.

Dia 6 de desembre nasqué Antoni Martorell Mateu.

I moriren: Dia 14 novembre Aina Mateu Martorell de ca sa Salopa als 80 anys.

Dia 21 de novembre esdevingué la tràgica mort d'Aina Balaguer Vicens des Forn Nou als 66 anys.

Dia 20 de desembre Miquel Ramis Ramis, àlies Tirasset, als 64 anys.

(De "MONTAURA", núm. 37)

CATALINA CANALS MAIRATA de Comafreda

Era el passat dia 22 de novembre quan acudírem a ca na Catalina de Comafreda amb en Biel Pocoví. Na Catalina i el seu espòs en Guiem de can Confit viuen al carrer de Margalida Sintes en una casa que s'han construït.

Ens acompanya la seva filla Joana i una de les seves nétes. Un cop fetes les presentacions ens acomodam entorn d'una taula i feim una petita prova amb l'enregistradora per estar segurs que funcionarà correctament.

En primer lloc, tenint en compte que el llinatge Canals a Mancor és propi de dues famílies, en podries dir, si ho saps, com va arribar aquest llinatge al nostre poble.

Sí. Es meu repadrí (es padrí de mun pare) va venir de Valldemossa i es va establir a sa possessió de Biniatzent, com a amo. Ell nomia Joan Canals. Va tenir cinc fills i una filla: Miquel, Joan, Toni, Tomeu, Bruno i Francisca.

Es cinc fills tots varen regentar possessions. N'hi va haver tres, que varen tenir més relació amb Mancor, foren:

Es meu padrí, que nomia Miquel Canals Mulet, va anar a can Bajoca l'any 1897, i va tenir quatre fills: El tio Joan, casat a can Patxorra d'Inca, amo de sa Casa d'Amunt, en es Clot d'Aumedrà; mun pare, Bernardí, casat as Rafals, amo de Comafreda; el tio Miquel, casat a cas Carro de Selva i el tio Toni, casat a can Calderó també de Selva estaren a can Bajoca.

S'altre fill des padrí fou en Joan Canals que va estar molts anys a Massanella, com a garriguer, que va tenir tres fills i dues filles: en Joan, conegut com "es capellà de sa Font Garrover", que va ser rector de Sóller; en Toni que va estar a sa Font Garrover; en Bernardí, a ses Cases Noves. Les dues filles foren na Joana i na Francisca.

S'altre fill des padrí, en Bruno, que era fadrí, va estar a Comafreda.

Ets altres dos fills, en Tomeu va estar a Gabellí i en Toni a sa Pobla.

Tots es fills i filles des meu padrí Miquel i des seu germà Joan, tenen es mateixos llinatges, Canals Cànaves perquè es casaren dos germans amb dues germanes.

Crec, Catalina, que ha quedat clar l'arribada dels Canals a Mancor. Són dues branques des teu repadrí que s'establiren a Mancor i estan emparentades, actualment ja es troben a la quinta generació.

Bé, Catalina, parlem ara de tu. Ens podries dir quin any vares néixer i a quina casa del poble?

Vaig néixer l'any 1942, dia 9 de setembre, ja he fet es setanta-quatre anys. Vaig néixer en es carrer Salvador Beltran, número 9. Allà era a ca sa padrina de can Bajoca. Aquesta casa va ser del tio Toni, germà de mun pare, i ara es des seu fill en Miquel. En aquella casa hi vivia mun pare i mu mare amb sa padrina.

El teu pare, era de can Bajoca, què nomia?

Com t'he dit mun pare va ser es segon fill, en Bernadí, des quatre que varen tenir es meu padrí i sa padrina de can Bajoca. Tots ja han mort. Es darrer que va morir, va ser el tio Toni que ja havia complit 102 anys i li faltava poc per fer-ne 103.

Quan tu vares néixer el padrí de can Bajoca ja era mort?

No. Però el vaig conèixer molt poc, va morir que jo era molt petita.

Quan es casaren els teus pares ja duïen sa possessió de Comafreda?

No. Llavors estava a sa possessió un germà des meu padrí, que li dèiem el tio Bruno, que era tio de mun pare. Després es padrí li va comprar tot es negoci i llavors va ser quan mun pare i mu mare, passaren a dur Comafreda.

Ara que has parlat del tio Bruno, jo record que el vaig conèixer, era ja molt major. Jo era escolanet i fèiem el solpàs per Pasqua a ses possessions. Un dia anàvem a Massanella, cas Garriguer, altres cases de Massanella on hi vivia gent, can Bajoca i es Rafals. Un altre dia anàvem a Biniarroí, can Massip, ses Cases Noves i Biniatzent. Record aquest home, el tio Bruno, que dius, que vivia a ses Cases Noves.

Sí. En realitat noltros li dèiem el tio Bruno, però era tio de mun pare, germà des meu padrí, en es temps que tu dius estava també a ses Cases Noves.

**A Comafreda damunt la somera,
el seu pare vigilant**

Ara, Catalina, ens podries dir els teus ascendents per part de la teva mare.

A ca mu mare eren set germans. Mu mare nomia Antònia. Es major era el tio Biel, que va ser batle de Mancor, Margalida, Miquel, Tomeu, Perico, mu mare i Pep. Tots ja són morts.

A ells que les deien?

A ells les deien des Rafals, perquè vivien en aquesta possessió. També, com es meu repadrí que va venir de Valldemossa, sa família de mu mare procedia de Pollença. Sa padrina era de Pollença.

Record que un dia parlant amb el teu tio Biel, em digué que tenia un familiar capellà i que estava a Alaró i que nomia Bennàssar. Aquest capellà era de Pollença i familiar seu per part de la seva mare. *Així era, mu mare i es seus germans eren Mairata Bennàssar, com t'he dit sa padrina era de Pollença.*

Els teus padrins sempre estaren en es Rafals?

No perquè el tio Biel, que era es major, crec que va néixer a sa possessió de Muntanya de Lluc. Després passaren a es Rafals.

Tu no tengueres altres germans?

No i m'hagués agradat tenir-ne.

Parlem un poc dels teus estudi. On començares a anar a escola?

Vaig començar a anar a costureta amb ses monges de Lluc. Hi vaig anar molt poc temps, perquè m'havien d'acompanyar, m'havien de venir a cercar. Jo dinava a ca ses monges i estava fins s'horabaixa. Crec que només hi vaig anar unes dues setmanes. Era molt complicat.

Després vaig anar a Selva amb ses monges blaves. Estava a ca sa tia Margalida, germana de mu mare, que vivia allà. Tenia ses filles ja grans i jo me trobava molt bé allà. Hi estava durant tota sa setmana.

A Selva hi havia dona Jerònia Ferragut, que havia acabat magisteri i a un piset donava classes, i jo vaig anar a classe amb ella.

Més endavant, vares anar a Palma?

No. Després vaig anar a la Puresa d'Inca, més o manco fins a setze anys.

On vares fer la primera comunió?

Vaig fer sa primera comunió a Selva. Va ser un dia molt gran per jo. A ca ses monges anàvem a doctrina i mos preparaven. Vàrem fer es berenar a ca sa tia Margalida, vengueren molts de convidats. Hi havia tots es tios i es senyors de sa Casa d'Amunt. Record que va ploure i em va saber molt de greu que es vestit s'embrutàs.

La vida a Comafreda tenia relació i connexió amb altres possessions de Lluc i d'altres indrets?
Bastanta.

Després, quan deixares l'escola, què feres?
Ui! Vaig tocar molt de pitos i flautes.

Jo sé que amb els germans n'hi havia. Mun pare, que estava a sa Casa d'Amunt, m'ho contava. Anaven a tondre a can Bajoca i a Comafreda. Quan a un lloc dels germans necessitaven ajuda sempre entre ells resolien el problemes.
Jo tenc un bon record de ton pare perquè ell tocava molt bé es flabiol.

**Davant ses cases de Comafreda,
en Bernat i na Catalina, amb familiars i amics**

Sí, jo record que a sa Casa d'Amunt hi havia un germà des senyor, don Rafel, que sabia tocar ses xeremies i tocaven ells dos, mun pare el flabiol i don Rafel les xeremies.

Tenc una anècdota en relació al que dius de mun pare. La família de mu mare, varen viure sempre en el carrer del Bisbe. Les meves ties, germanes de mu mare, me contaren que quan mun pare començava a festejar mu mare, ell feia feina, crec que era a Son Lluc, i pasturava les ovelles a sa

devesa i tocava el flabiol. Les germanes de mu mare li deien: "Maria que el sents en es teu pollo?" Sempre m'ha sabut greu no haver après el que sabia mun pare.

Sí, jo me'n record que quan venien a tondre, després d'haver dinat, tocava es flabiol i cantaven. Tenc un bon record de ton pare.

Ara, Catalina, perdona que m'he enrollat massa. Ens podries dir si després, quan deixares d'anar a la Puresa, feres alguna feina?

Si, vaig anar a brodar a cas Carter, amb na Maria, en es pis de sa plaça de s'Ajuntament. També vaig a cosir a ca na Catalina Gual a Inca.

Com funcionava la feina del brodar?

Jo hi vaig anar com aprenent, tot lo que vaig brodar era per jo. Na Maria brodava ja molt poc, tot lo que feia ho feia per encàrrec. Ja no hi havia dones que brodaven allà, se veu que jo vaig ser de ses darreres.

I a ca sa modista Gual, ja devia funcionar d'una altra manera?

Sí, allà hi havia moltes al·lotes que hi feien feina, tenien molts encàrrecs, sobretot de vestits. Cada qual feia lo que més bé mos anava. A mi lo que més bé m'anava i ho feia, era fer dobleguet de cap de dit, en vaig fer molt.

Què feres, després?

Sa padrina des Rafals se va posar malalta, era una doneta que s'havia posat en es llit. Estava en es carrer Major, allà on va viure darrerament el tio Pep, es germà de mu mare. Sa meva cosina Petra, de Selva i jo la vàrem cuidar. Estàvem a Mancor i com que érem jovenetes, també anàvem a fer voltes pes poble.

Na Petra era sa filla de sa tia Margalida, que està casada amb en Tomeu de can Tià.

Es cap de setmana mu mare i sa tia Margalida venien a Mancor i li anaven darrera, mos rellevaven a noltros.

El germà de la teva mare, el tio Perico, era casat a Mancor?

Sí. Se va casa amb una germana de sa mare d'en Baltasar de so na Vaquera i va viure a Caimari.

Ara que ho dius, record un fill del teu tio, que venia molt per Mancor. Jo jugava amb ell a so na Vaquera o a ca sa seva padrina, que era una tia de mun pare, germana del meu padrí. Li dèiem sa tia "Quina", supòs que era perquè nomia Catalina. És viu aquest cosí teu?

No. Va morir no fa molt.

Recordes algunes amigues de la teva joventut?

De Mancor tenia na Maria de can Prim, n'Antònia de Son Nadal. De Lluc també tenia amigues ja que es diumenge baixàvem a Lluc. Record que n'hi havia una que era de Menorca. Hi havia una veïnada que vivia en es Guix que nomia Aina.

Bé, seguirem parlant de coses teves. Llavors vares anar a fer feina a altres llocs?

No. Llavors vaig conèixer en Bernat. Festejàrem i mos casàrem joves, a l'any 1962. Jo tenia vint anys.

On anàreu a viure de casats?

Sa família d'en Bernat ja havia deixat Massanella i no tenia on anar. Mun pare se va posar molt malat i mos ne vàrem anar a viure a Comafreda i teníem un pis a Inca en es carrer Vidal.

Ens podries parlar un poc de la feina que fèieu a Comafreda.

A Comafreda era més feina pes homos. Sa riquesa era es bestia, tan porcs com ovelles. No hi ha oliveres i per tant no fèiem oli ni collíem olives. Per ses dones no hi havia feina. Hi havia temporades que teníem més gent però normalment érem poca gent vivint allà. També tenia sa seva importància sa caça.

En aquell temps no devia passar molta gent que fes senderisme de muntanya?

Sí que en passava molta. Tu coneixes na Lina Canals, sa mestra que un dia que veníeu d'excursió amb mestres i professors jubilats, se va aturar a ca nostra, idò ella, encara que tengui es llinatge Canals, no és família nostra. Tenim una amistat familiar originada de quan passaven per allà anant d'excursió. S'aturaven a Comafreda i a vegades passaven un temps amb noltros. Per a Pasco venien a fer ses panades amb noltros. Mos vàrem fer com a germans. Allà acolliem a tothom. Es pare de na Lina era molt excursionista, molt aficionat a fer fotografies.

En Toni i na Joana, els dos fills de na Catalina

Teníeu molt de personal llogat?

A temporades hi havia tres persones i altres temporades no n'hi havia cap. Hi havia tres colles de carboners. Eren germans de Caimari. Tots tenien sa seva barraca, es seu tros on els havien marcat ets arbres que podien tallar per fer carbó. Com que es carbó es feia d'estiu, es carboners venien molt a ses cases, a cercar verdura i altres coses. Formàvem un grup molt familiar.

Es teu espòs, en Bernat, quan va morir?

En Bernat va morir dia primer de juliol de 1971, va tenir una peritonitis, vàrem estar tres dies a Mare Nostrum i no el varen poder salvar.

Més endavant, després de la mort d'en Bernat, a dins la desgràcia que aquest fet va suposar per tu,

vares refer la teva vida matrimonial amb en Guiem i heu conviscut tots aquests anys.

Sí. Mos hem entesos i amb il·lusió, tant ell com jo, vàrem refer sa nostra vida, hem conviscut en un bon ambient familiar i hem tirat endavant.

Na Catalina amb el seu espòs en Guiem

Quan passares a fer feina al laboratori d'anàlisis de ca n'Ordines?

Hi vaig començar després d'haver-se mort en Bernat. Necessitaven una al·lota i na Francisca, sa germana d'en Bernat, els ho va dir. Hi vaig fer feina prop de quaranta anys.

Ens podries contar algunes anècdotes que vares viure estant en un lloc que es visitat per tanta gent?

Record que una vegada me varen enganar a base de bé. Hi havia una senyora que venia molt per allà. Un dia va venir per una prova d'embaràs i no la volia pagar perquè el resultat havia estat positiu. Em digué: "no passis pena, jo ja vendré i pagaré". Jo era molt innocent i feia poc temps que havia començat a fer feina allà. Li vaig agafar es nom i se'n va anar. Després ho vaig explicar m'ha passat això i no m'ha donat es doblers. Em varen dir: "això no has de fer de cap manera, no amollis es resultats que no en donin es doblers". Jo com

que la veia tant per allà em pensava que hi havia confiança. Però va resultar que no era sa primera vegada que ho feia.

Treballant allà mos ho passàvem molt bé. Era una empresa molt familiar. Don Guiem i sa seva dona, que era catalana, eren unes bones persones, no tenien fills i noltros eren com a fills seus.

En una ocasió mos dugueren a Madrid a totes tres que fèiem feina allà, amb tots es gastos pagats. Lo primer que vàrem fer quan arribàrem a Madrid va ser anar a menjar una mariscada perquè no haviem dinat. Jo vaig dir que havia estat un viatge des més bons perquè no vaig haver de pagar res.

No feres feina altres llocs?

No. Vaig fer feina allà fins que me vaig jubilar. Sí que sempre he fet ses feines de la casa.

Ara, com a padrina i jubilada, supòs que en fas més de feines de casa. No tens cap nét o néta que vengui a dinar a ca sa padrina?

Com a padrina actuu lo més bé que puc. Les donaria tot lo quan tenc. Desig que disfrutin, que passin molt de gust perquè sa vida és curta, i és quan són joves que han de disfrutar. Només les dic que han de fer ses coses ben fetes.

Cada dia les faig es dinar, es pares fan feina. Qualque dia és més bo, altres no és tan bo. Qualque dia me reclamen, però l'endemà estan contents i són agraïts. Estic molt contenta de fer-ho.

Quants de néts tens?

Sa meva filla Joana ha tengut dues filles, que ja són grandetes. Aquesta, que està ara amb noltros, és sa major.

Es meu fill Toni, que Déu el tengui, va tenir una filla, que ara té set anys i és un encant. És un bombon.

Com a jubilats, participau a les activitats de l'Associació de la Tercera edat?

Sempre que podem hi participam. D'estiu, que estam a can Picafort, no solem anar en es sopars a

la fresca, però, si podem, anam a ses activitats que se programen.

Ara aquí hi ha una néta, la major, que ens acompanya. Que les diries al jovent d'avui, com a mare i com a padrina, que has lluitat, que has sofrit, has tenguts fills?

Lo primer de tot les diria que estudiïn molt, que aprofitin molt es temps, perquè, davant sa poca seguretat que hi ha avui, és una sort poder-se col·locar i trobar una feina. Però que disfrutin, al mateix temps, tot lo que puguin. Però que tenguin en compte que sa vida és dura.

Trobes que tenen una vida massa fàcil?

Sí. Li han tengut i la hi tenen un poc. Noltros no la hi tenguérem tant.

A part dels joves, ara que tens les pàgines de la nostra revista al teu abast, què diries a la gent que llegirà aquesta entrevista, quin missatge les donaries?

A sa gent de Mancor la trob molt agradable, molt senzilla. Quan els necessites te fan un favor. De sa meva part jo sempre procur fer tot lo que puc quan me demanen ajuda o necessiten ajuda. Ara a Mancor hi ha molta gent que no és de Mancor però crec que tots mos hem d'unir, acceptant aquesta gent que ve i entre tots, hem de fer un poble agradable.

Na Catalina amb la seva filla i les tres nétes

Després parlam un poc dels estudis de la seva néta major que ha estat amb nosaltres durant l'entrevista. En Biel després va fer unes fotos al jardí de la casa.

Ens acomiadarem donant les gràcies a na Catalina, en Guiem, a la seva filla Joana i la néta, que ens han acompanyat, per la seva col·laboració i per haver-nos acollit a ca seva.

Jaume Gual i Móra

LES PERSONES NASCUTES L'ANY 1943, CELEBRAREN EL SEU ANIVERSARI

Es reuniren el passat dia 3 d'octubre i posaren peu davall taula al Cellar Canyamel d'Inca, com tenen per costum fer-ho cada any.

Els són, d'esquerra a dreta, N'Amador de "Massanella, en Miquel "Ocho", en Toni "Asensio" en Joan "Moià", en Jaume "Jaumito", en Toni "Moreno", en Biel "Francinaina" i en Joan "Tallades". Hi mancaren na Margalida "Taparera" i en Cristín "Solà".

L'AUTONOMIA MUNICIPAL (4)

PRIMER CONSISTORI DEMOCRÀTIC (1933-1936)

Quan Mancor s'erigí en municipi el 1925, els consistoris s'elegien per una llei electoral de 1907, per l'article 29 de la qual aquells municipis on es presentàs una única candidatura, aquesta resultava automàticament elegida, sense passar per les urnes. A Mancor ¹ durant nou anys seguits (abril 1925-abril 1933) en els tres processos electorals, que hi va haver, només es presentà una candidatura. Aquestes tres úniques candidatures d'elecció automàtica repetien noms, lligats a la consecució de la independència municipal, a les grans propietats rurals, i a l'Església. El primer batle el Sr. Salvador Beltran, era el senyor de Son Morro, el segon, el Sr. Bartomeu Reus, propietari de Son Collell i altres llocs del municipi, i el tercer, el Sr. Francesc Reinés, no era gran propietari però sí varis regidors, com el senyor de Son Morro i el de Son Collell. A la segona legislatura el Sr. Sebastià Mateu, senyor de Turixant, era regidor. Igualment apareixen i es repeteixen en els tres consistoris amos de possessió o fortament vinculats a elles, com el Sr. Sebastià Bibiloni o el Sr. Antoni Bibiloni lligats a Massanella.

Aquest automatisme atorgava el govern municipal als grans propietaris i no tenien oposició perquè la consciència participativa i reivindicativa dels treballadors no aflorà en el nostre petit municipi, entre altres motius perquè tot Mancor depenia econòmicament dels terratinents agraris i la Dictadura de Primo de Rivera no afavoria els moviments ni protestes populars. L'adveniment de la Segona República, però, va suposar un canvi gros en la política i la societat espanyoles. A les eleccions municipals de 12 d'abril de 1931, que acceleraren la caiguda de la monarquia, a Mancor es presentà, un cop més, una candidatura única, constituïda, com les anteriors per amos i senyors o mancorins molt a prop del poder econòmic.

Als primers mesos el Govern de la República (Abril-Octubre, 1931) fou presidit pel centrista Alcalà Zamora, que va dimitir per discrepàncies en decisions del parlament en temes, entre d'altres, religiosos. Alcalà Zamora fou rellevat per M. Azaña, amb qui s'inicià el conegut Bienni Progressista (octubre 1931/setembre 1933). Una llei de 31 de desembre de 1932 ordenava cessar tots els regidors municipals sorgits pel famós article 29. S'anomenaren gestores i es convocaren eleccions municipals per al 23 d'abril de 1933. Cessat el consistori mancorí, per dita llei, s'anomenà una gestora (febrer-abril de 1933) de tres persones, que n'elegiren president al Sr. Gabriel Grau Vicens. Mentre, es formaven les candidatures, tres, per les eleccions municipals d'abril.

Considerada la transcendència per al poble —era la primera vegada que a Mancor es feia ús de les urnes en unes eleccions municipals— val la pena que analitzem els partits que donaven suport a les candidatures i els candidats mateixos. Diguem en primer lloc que cap dels dirigents dels consistoris anteriors, on apareixien repetidament com a batles o regidors, es presentà a les eleccions. Únicament un regidor del primer i tercer consistori, el Sr. Miquel Riera Solivellas, que no he pogut identificar, apareix a la candidatura d'Acció Republicana, però no fou elegit.

Dues de les tres candidatures tenen un evident referent estatal. Primer, l'anomenada UNION DE DERECHAS, de què formava part la potent CEDA de José M. Gil Robles; la UNIÓN era d'ideologia antirepublicana, antidemocràtica, clerical i defensora a ultrança de la propietat. A Mancor era dirigida, a

¹ Fonts consultades: NOTÍCIES HISTÒRIQUES (1811-2000). G. Fiol. GENT DE CA NOSTRA. MANCOR DE LA VALL. J. Gual. Llibre d'Actes de les Sessions Plenàries, Documents d'entrades i sortides de l'Arxiu Municipal.

Fotografies familiars cedides per Francisca Mairata.

l'ombra, o almanco suportada pel rector, Mn. Joan Femenias. L'any 1934 l'agrupació mancorina d'aquest partit s'inscrivé en el registre governatiu, quan ja hi havia constituït el nou Ajuntament. L'altra candidatura suportada clarament des de l'exterior era ACCIÓ REPUBLICANA, inspirada en el partit del llavors Primer Ministre de la República, Manuel Azaña. Era un partit de signe progressista, reformista i anticlerical. No consta l'existència de delegació a Mancor. De la tercera candidatura REPUBLICANS DE CENTRE no ens consten contactes més enllà del poble i l'entrevista feta al líder local, Sr. Gabriel Mairata, per en Jaume Gual, no és gens aclaridora en aquest aspecte. Suposam que el referent nacional n'era el Sr. Niceto Alcalà Zamora, llavors President de la República, republicà convençut, catòlic, d'idees convergents; per altra banda, m'han comunicat que aquesta candidatura mancorina l'anomenaven "verguista" en referència al Sr. Joan March, "Verga". De fet la candidatura de dretes de Mallorca, a les eleccions generals de 1933, incloïa els verguistes del Partit Republicà de Centre. No seria estranya aquesta relació pels tentacles de les propietats d'en Verga, que arribaven fins als Rafals.

Les eleccions s'havien de celebrar el 23 d'abril de 1933. Suposam que els mesos previs a les eleccions, durant la Gestora Provisional, foren inquietants, amb un ambient enrarit per l'expectació del dia electoral. Per primera vegada a Mancor l'esquerra obrera es presentava a unes eleccions i no hi ha dubte que hi havia temor per part dels qui havien governat fins llavors sense oponents. El dia de les eleccions els esquerrans acusaren l'oligarquia d'haver trampejat amb les urnes, i les feren malbé. L'amo en Biel, el que seria batle, a l'entrevista citada diu només que "espenyaren ses urnes. Varen aturar les eleccions i les feren un parell de dies després. Avui en dia, però, encara hi ha qui confirma la certesa de la manipulació dels vots, tramesa per testimonis orals, avui ja finats. Les eleccions se celebraren tres dies després.

En aquelles primeres eleccions municipals no es votaven llistes tancades, com ara, sinó els candidats, individualment. Ja hem manifestat en reiterades ocasions, en aquesta secció de MONTAURA, l'aclaparadora victòria de les dues candidatures de centre i de dretes (218 de 264 possibles), que s'uniren per constituir una majoria. A Mancor el sistema d'assignació de vots a majories i minories va afavorir la minoria, els escassíssims vots rebuts per ACCIÓ REPUBLICANA (48 de 264 possibles) atorgaren tres regidors dels 9 que havien de formar el consistori, de manera que cada una de les tres candidatures obtingueren la mateixa representació numèrica: 3 regidors cada una.

La sessió constitutiva del nou Ajuntament se celebrà el 19 de maig. La llarga etapa (1925-1979) de sessions plenàries acordades abans de començar, sense emperons a les proposicions de la batlia, sense discussions sobre el que convenia, es veié interrompuda per aquest petit parèntesi de dos anys i mig llargs.

El batle fou elegit pels sis regidors de centre i de dreta. Els tres regidors d'esquerra s'abstengueren. L'equip de govern resultà constituït pels tres regidors de Republicans de Centre, i un d'Unión de Derechas, que fou nomenat Primer Tinent de la Batlia. Els tres regidors d'Acció Republicana eren l'oposició.

Repetirem, per la importància històrica de l'esdeveniment, la formació d'aquest primer ajuntament democràtic, i únic fins a l'any 1979.

Signatures de l'Acta de Constitució de l'Ajuntament

Batle: GABRIEL MAIRATA BENNÀSSAR (Biel d'es Rafals). Republicans de Centre.

Primer Tinent: ANTONI MORANTA MOYER (Toni de Santa Llúcia). Unión de Derechas.

Segon Tinent: ANTONI CANALS CÀNAVES (Can Cànaves) Republicans de Centre.

Procurador Síndic: FRANCESC MARTORELL MATEU (no l'he pogut identificar). Republicans de Centre.

Regidors: PERE JOAN MUNAR MORANTA (no l'he pogut identificar). Unión de Derechas.

FRANCESC DARDER ROIG (Son Lluc). Unión de Derechas.

JORDI SAMPOL RIERA (Vellut). Acció Republicana.

GABRIEL MARTORELL SAMPOL (Caloies). Acció Republicana.

GUILLEM PONS MARTORELL (Fideu). Acció Republicana.

**El sr. Gabriel Mairata,
primer batle democràtic**

El plenari va acordar reunir-se cada setmana.

El nou batle, Sr. Gabriel Mairata, tenia 30 anys. Nascut a Pollença, fill de caimarienc i pollencina vivia a Mancor des dels 2 anys, als Rafals que duien son pare i el padrí. Es va casar amb una mancorina i va viure sempre a Mancor. Va ser pagès tota la seva vida professional, fent eixides per diferents possessions.

La primera sessió ordinària, del 19 de maig, seria el preludi d'uns plenaries molt tensos en què majoria i oposició no només no concordaven en quasi bé res —la majoria de les propostes de l'oposició foren rebutjades i els acords del plenari sempre s'aprovaven amb els sols vots de la majoria— sinó que es produïren, insults, desprecis i amenaces.

En aquesta primera reunió l'oposició va declarar que no estava d'acord en que els regidors analfabets poguessin tenir certs càrrecs, com així ocorria. Es veu que en la discussió els ànims s'encalantiren i, sense especificar gaire, el Secretari a l'acta exposa "en este estado y siendo las 21.00 el Sr. Presidente, en vista de la actitud incorrecta del público, que, no obstante dos advertencias previas, persistía en el empeño de inmiscuirse en

los asuntos que se estaban discutiendo, suspendió la sesión, señalando... el próximo 22..." Dia 22 es va reprendre la sessió suspesa amb severes

queixes per la suspensió per part de l'oposició i ratificació de la decisió presa per part de la majoria. En aquest segon plenari els tres opositors dimitiren dels seus càrrecs a les comissions. El tarannà de la comunicació fou sempre el mateix, manifestant-se una gran disconformitat en tots els temes que no fossin purament burocràtics.

El malestar va arribar al punt més alt quan el plenari va acordar, amb el sis vots de la majoria, que les intervencions fora l'ordre del dia, precis i preguntes, tenguessin una durada màxima de deu minuts i que les sessions se celebrarien a les 10 del matí. Les protestes de l'oposició per l'horari es feien sentir a quasi bé en totes les sessions, argumentant que no podien assistir ni els regidors ni el poble si no volien perdre el jornal, que així l'activitat del consistori no podia ésser controlada... de tal manera que el Sr. Sàmpol va expressar el temor que s'alteràs l'ordre públic.

Un altre punt calent de fricció durant mesos foren les constants intervencions de l'oposició per aconseguir per a Mancor el jornal de 8 hores en aplicació de la llei de la Reforma Agrària i el control del cens d l'atur forçós. La majoria en aquest punt no va ser gaire generosa i aquí es veu clarament la intervenció caciquil.

Per ocupar la plaça de saig hi havia un candidat de la majoria (defensat per Unión de Derechas) i un altre proposat per l'oposició. En aquesta ocasió es perderen els papers per part dels extrems i l'oposició va proclamar la il·legalitat dels vots de dos regidors de dretes perquè no sabien llegir ni escriure.

La Casa de la Vila, anys trenta, ubicada al Primer pis, cantonada carrers Principal i Salvador Beltran.

L'amo en Biel des Rafals, com el coneguérem

Sr. Mairata quan ja tenia 85 anys, manifesta textualment "érem pobres. Cada família feia un consum per Sa Casa de la Vila. S'Ajuntament ara cobra de molts de llocs... llavors no teníem cap entrada... Aquests petits consums es cobraven en doblers i passaves pena de cobrar-ho..."

La presència activa i reivindicativa de l'oposició va durar poc més d'un any. El setembre de 1933, en una sessió on assistiren els tres regidors de centre i els tres de la minoria, el batle va acceptar tramitar una sol·licitud de l'oposició a l'autoritat superior demanant l'aplicació de l'horari laboral de 8 hores al camp, però amb un ofici adjunt, sense la implicació de la majoria. Acte seguit els mateixos tres regidors d'esquerra manifestaren que renunciarien a l'acta de regidor per no ser ateses les seves demandes de canvi

Les actes de sessions del primer any expressen dues línies molt diferents d'actuació municipal, una, com s'havia fet fins ara, sense estridències, d'esquena a la veu popular, amb un cert paternalisme protector i l'altra, completament novedosa a Mancor, posant en primer terme la veu i necessitats de qui mai no havien parlat. Em ve a la memòria la votació en contra d'una proposta de l'oposició de fer arribar al centre del poble l'aigua de la font, per així beneficiar als més necessitats.

L'oposició acusava, a cops sense pèls a la llengua, la ineficàcia de funcionaris que no complien les seves obligacions, el manescal sobretot, o els costos desmesurats, com el que suposa el plet amb L'Ajuntament de Selva per la Comuna.

Dóna la impressió que el batle, a cops, nedava entre dues aigües i en ocasions es va oposar a certes pretensions de la majoria. Moltes propostes de la minoria eren rebutjades,

segons consta en acta, perquè l'Ajuntament no les podia fer front econòmicament. A la citada entrevista, feta al

d'horari dels plenis. Des de llavors només solien assistir els regidors de la majoria, i moltes vegades en segona convocatòria per manca de quorum, i en aquest cas freqüent amb el batle i secretari sols.

Els últims mesos de 1934 i, pràcticament, tot 1935 les sessions foren de tràmit, sense cap decisió política destacada. Les sessions recuperaren l'horari nocturn però no va aconseguir augmentar-ne ni el dinamisme ni la presència. El gir cap a la dreta del Govern de la República a la fi de 1933, tal vegada va influir en la baixada d'intervencions de l'oposició municipal i per altra banda la revolució d'octubre de 1934 a Astúries i a Catalunya - el pleuari de Mancor, amb l'absència de les dretes, a proposta del batle, va acordar l'adhesió a la República per unanimitat, amb vots de centre i esquerra - tampoc no devia afavorir els vius debats d'abans.

Personalment crec que la impossibilitat de diàleg integrador, des del primer moment, entre uns i altres va desvirtuar l'activitat municipal que romangué estancada sense grans reptes a l'horitzó. De fet l'Ajuntament a l'últim tram es limità a actuacions burocràtiques, com si preveïés el canvi que es produiria a partir de les eleccions generals de principis de 1936.

Hem contat i comentat en anteriors entregues que L'Ajuntament fou dissolt per una disposició governativa el març de 1936. El batle cessat no va formar part mai més de cap altre consistori. Ell mateix comenta a en J. Gual que el fet d'haver estat batle republicà no li va causar molèsties posteriors "ni quan n'hi havia uns ni ets altres. Jo no em vaig posar ni amb sos republicans ni amb sos falangistes".

Tomeu Ripoll Pou

3 GLOPS, UN PROJECTE INNOVADOR I SOCIAL

A partir de l'embotellament i distribució d'aigua, **3 Glops** contribueix a la inserció laboral de les persones amb malaltia mental i dóna més visibilitat a aquest col·lectiu. El projecte, posat en marxa per 3 Salut Mental el 2015, ha rebut un dels premis Innovació Social 2016 del Consell de Mallorca

3 Salut Mental —que agrupa les entitats Gira-Sol, Es Garrover i Estel de Llevant, que des de fa vint anys treballen per a la salut mental a Mallorca—, va posar en marxa el 2015 el projecte d'emprenedoria social 3 Glops, que a partir de l'embotellament i distribució d'aigua té el triple objectiu de fomentar la inserció laboral de les persones amb malaltia mental; aconseguir més recursos propis per als programes d'aquestes entitats i les persones usuàries i donar més visibilitat a aquest col·lectiu. El 2016 aquesta iniciativa ha rebut un dels premis d'Innovació Social del Consell de Mallorca.

Un dels aspectes més innovadors de **3 Glops** és la participació com a copropietaris d'usuaris, familiars, professionals i voluntaris. Aquells que així ho han volgut han pogut adquirir un màxim de quatre participacions i en aquest moment **3 Glops** és una societat limitada, amb vocació d'empresa social, participada per les tres entitats sense ànim de lucre Gira-Sol, Es Garrover i Estel de Llevant i 119 socis particulars. A més, 3 glops és un centre especial d'ocupació on ja hi treballen cinc persones amb discapacitat per malaltia mental i tres professionals de suport.

Per a més informació: www.3salutmental.com i també a www.aigua3glops.org

ESGLÉSIA LOCAL

UN HORABAIXA AMB FLÀVIA, LA PASSIÓ D'UNA COOPERANT PER ATENDRE ELS REFUGIATS

La integrant de la ONG catòlica CESAL va explicar el seu treball als camps del Líban

Fa només tres mesos que la jove catalana Flàvia Chevallard ha iniciat el seu treball de cooperant als camps de refugiats de Líban, però ja té ben clar quina és la seva tasca, aconseguir que l'educació arribi als infants refugiats. Molts d'ells són siris que han fugit de la guerra que destrueix el seu país, d'altres palestins que també han sortit de Síria o bé pertanyen a famílies de refugiats que ja es trobaven al Líban des de fa dècades. En total, un milió i mig de persones que s'han acoblat com han pogut en un petit país, on un de cada tres habitants és refugiad. Viuen en petits campaments improvisats al camp, en algun lloc on puguin aconseguir un poc de feina que els permeti malviure. Les tendes, fetes amb quatre ferros i trossos de roba, no frenen ni l'aigua, ni les gelades de l'hivern, ni el calor sufocant de l'estiu i necessiten l'ajut de les ONGs per poder tenir aigua i suportar els rigors meteorològics. La convivència entre siris i palestins no és fàcil, però encara és més complicat la integració amb els libanesos. Malgrat tot, dins aquestes condicions extremes hi resideix la llavor de l'esperança.

Flàvia ho té clar, si algun dia la guerra de Síria acaba qui podrà reconstruir el país són aquests infants, perquè aquells que han arribat

als països del primer món difícilment tornaran. Però perquè aquests nins puguin aixecar Síria de les runes, és necessari que puguin anar a l'escola. Flàvia pertany a l'ONG catòlica CESAL, que des dels anys 90, juntament amb la italiana AVSI, treballen al Líban. En una breu estada a Mallorca, la jove cooperant va voler explicar el seu treball al Líban, en una conferència que es va celebrar el passat dimecres 14 de desembre a la Fàbrica Can Ramis d'Inca. Flàvia conta als assistents com AVSI-CESAL organitzen cursos intensius de sis mesos perquè aquests nins aprenguin anglès i francès i puguin entrar a les escoles libaneses, que parlen dos idiomes desconeguts per a ells. Perquè a més de l'educació també es vol aconseguir la integració dels immigrants en el país d'acollida. AVSI-CESAL treballen des de la dignitat com a persones dels refugiats i a més dels mitjans per sobreviure també els ofereix una acollida humana plena d'afecte i d'esperança cristiana. Un altre punt d'atenció és la formació laboral i s'organitzen petits tallers d'oficis per a les dones, perquè cal que mirin d'assegurar-se alguns dòlars per a què la família pugui escapar de la desnutrició.

Flàvia ha vingut a contar al primer món com aquestes persones estan a mercè de decisions polítiques que van posant traves als seu futur perquè els miren no com a les persones que són, sinó com a la xifra del "cupó" que s'ha de repartir entre els països més rics. Mentrestant AVSI, CESAL i altres ONGS continuaran acompanyant-los a peu de tenda. Recentment el Govern de les Illes Balears ha concedit, a través de la petita delegació de CESAL de Mallorca - amb seu a Lloseta-, una important subvenció per millorar les condicions de les tendes i evitar que es banyin amb la pluja. És una petita passa més per millorar un poc les seves condicions de vida. Flàvia encara restarà un any més al Líban, ella i altres cooperants duran a terme molts altres projectes possibles per la col·laboració d'Occident. Podeu seguir les activitats de Flàvia i els seus companys a través de la web: www.cesal.org.

Toni Vadell

DE TOT UN POC ... COSES DE CA NOSTRA

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Mes de febrer 2017

Assegura el refrany que *"l'aigua de febrer prepara el sementer, i carrega el graner"*. Abans de Nadal la pluja va semblar excessiva. Va ploure amb gran quantitat per tot arreu. En el mes de febrer és important el seu comportament atmosfèric, per a una bona collita. Les temperatures aniran envant i enrere. El febrer ens sol donar moments de fredor, alternant amb estones de sol. Per això asseguren que *"febrer assolellat, febrer gelat"*. Una condició que serà eficaç per als conreus. Si baixen les temperatures convindrà arregar llenya; febrer sempre ha estat el temps de més hivern, gelades i fred. *"Febreret curt, més mal que es turc"*.

És el segon mes de l'any. Abans de la reforma del calendari feta per Juli Cèsar, era el desè mes dels romans, el mes dels morts i dels sacrificis expiatoris, un temps amb una influència considerada com a nefasta, cosa per la qual els romans el feren el més curt de l'any; trobaven que amb 28 dies de sacrificis i expiacions ja n'hi havia prou.

Festes

Dia 2 l'Església commemora la festa de la Candelera. Antany, a l'ofici d'avui, es repartien candeles que representen la llum i la claredat de Jesús i són fetes amb cera verge, per tal de simbolitzar la puresa de Maria. Hi havia llocs on al final de l'ofici s'organitzaven processons amb les candeles enceses. Es creu que aquesta processó de llums és la pervivència d'un ritu precristià relacionat amb el guiatge de les ànimes i que se celebrava a Roma per aquestes dates.

Dia 9 és Santa Apol·lònia, patrona d'odontòlegs i ortodontistes, que guarda de mal de dent. La descriuen amb una dent daurada penjada pel coll. És recomanable menjar truita, per no tenir mal de queixal.

Dia 12 se celebra la festa de Santa Eulàlia, que guarda de febre i té fama de fer canviar el temps, que *"si és fred i calent a tots posa malament"*. És la patrona de Santa Eulàlia del Riu d'Eivissa i de Barcelona.

Dia 14 és Sant Valentí, patró dels enamorats. També se'l considera el patró dels petits lladres, dels mal pagadors, dels estafadors i estraperlistes.

Dia 23 és el Dijous Llarder i dia 26 és el diumenge de Carnaval. El dilluns 27 i dimarts 28 són els darrers dies abans de la Quaresma.

Dia 27 és la festa de la beata Francinaina Cirer. Diuen, per cert, que el temps que faci durant aquesta jornada serà el que dominarà tot el mes de març.

Llunes

Quart creixent dia 4, temps esvalotat i molt ventós. Lluna plena dia 11, vents forts de tramuntana, fred i gelades. Quart minvant, dia 18, el temps millorarà lentament, però farà fred. Lluna nova dia 26, bon temps amb vents suaus i variables.

Refranys

"Per Sant Valentí, floreix el romani". "Per la lluna nova de febrer, esporga l'oliver". "Sa Corema ja se'n ve, / s'acaben es darreres dies; / hi ha fadrina que té / més penes que no alegries!". "De febrers, n'hi ha pocs de bons". "Guarda llenya al llenyer per quan arribi el febrer". "El Febrer, nou cares té". "Si tenc calor per febrer per Pasco tremolaré". "Sol matar més el mes de febrer que el carnisser". "Pel febrer, un dia al sol i un altre al braser". "Més tard o més matiner, carnaval, dins del febrer". "Flor de febrer no umpl el paner".

Mes de març de 2017

Comença el mes amb la Quaresma, dia 1 és el dimecres de Cendra. A l'Església es fa el ritu penitencial d'imposar cendra al front del fidels: *"Recorda que ets pols i que a la pols tornaràs"*. La cendra era dels

palmons i llores beneïts el Diumenge de Rams de l'any anterior, ja que tot objecte beneït no es pot llençar ni maltractar; s'ha de cremar. Antigament aquest dia se celebrava la "processó de la cendra" o de la "bona mort", amb encaputxats, cranis a les mans i cants greus i pregons.

Avui a molts d'indrets de Mallorca se celebra "l'enterrament de la sardina", festa introduïda a Mallorca en els anys vint del segle passat.

"El marc té trenta dies i tres-centes fesomies"

En el primitiu calendari romà l'actual mes de març era el que obria l'any i recordava a Mart, déu de la guerra, encara que inicialment va ser el de la fertilitat i la vegetació i protegia els bovins. Es creia que era un mes propici a fer esclatar guerres i baralles. Antigament, els soldats solien fer treva tardor i hivern i reprenien les guerres en aquest mes marcial.

Festes

Dia 1, dimecres de Cendra. També se celebra el Dia de les Illes Balears.

Dia 8 se celebra el dia de la Dona Treballadora. També és la festa de sant Joan de Déu.

Dia 18 és sant Josep. Se celebra el Dia del Pare. És el patró dels fusters i els ciclistes.

Dia 20, a les 18'30 hores, entra l'equinocci de primavera. Es tancarà l'hivern i s'obrirà un nou cicle vegetatiu a la natura. Antigament aquesta data era tenguda com l'inici de l'any.

El 25 de març se celebra l'Anunciació de l'Àngel a Maria o Encarnació de Jesús (nou mesos abans de Nadal), l'anomenada Mare de Déu de Març, cristianització de l'equinocci de primavera.

Dia 26 és el quart diumenge de Quaresma. A alguns indrets se celebra la Festa de la Jaia Serrada.

Llunes

Quart creixent dia 5, augment de les humitats però conservant el bon temps. Lluna plena dia 12, vent de ponent i mestral, dies de fred i aspres. Quart minvant dia 20, vents de component nord i ennigulat. Lluna nova dia 28, començarà el bon temps primaveral amb dies de sol i temperats.

Dia 20 és l'equinocci de primavera que començarà a les 18'30 hores.

La matinada del diumenge 26 de març, darrer diumenge de mes, haurem d'avançar els rellotges una hora; a les dues de la matinada seran les tres. Serà el dia més curt de l'any amb 23 hores.

Refranys

"El març marceja, i la gent bogeja". "Vent marçal, fort temporal". "No hi ha març sense neu ni sense Mare de Déu". "Diu la vinya: l'amo em planta, l'amo em poda, l'amo em lliga i el març em dona la vida". "Pel març, corre el dimoni per totes parts"; "Quan l'oreneta no ve pel març, l'hivern és llarg". "Pel març, barques a la mar", "Covar més que una lloca de març". "Març ventós, fa el pagès orgullós". "Març marçador nit freda i dia amb calor". "Març marçot, que els malalts s'endú al clot i els joves si pot".

Mes d'abril de 2017

En aquest mes, enguany, hi cau tota la Setmana Santa i les Romeries que tenen lloc els dies després de Pasqua i el diumenge de l'Àngel. Els cicles de Nadal i Pasqua són els que comporten més tradicions, ja que representen el fonament del cristianisme: el naixement i la mort de Jesús. El dia del Ram es beneeixen branques d'olivera, llorer o palmons, que, col·locats darrere les portes o finestres protegirà de tempestes, bruixes i dimonis. Aquesta diada del Ram té el vessant alegre i festiu del matí —l'entrada de Jesús a Jerusalem, amb rams i palmes—, i la de l'horabaixa, que es commemora l'avalot contra Jesús amb la funció dels "Dotze Sermons", representació de la Via Sacra del calvari.

El Dijous Sant es commemora la institució de l'Eucaristia, i, tant el Dijous com el Divendres, per tal

de donar-los més dignitat, eren dies festius, i estava prohibit treballar, per tal de "no pertorbar el dolç son de Jesús". Tampoc no poden tocar les campanes; al seu lloc, s'empren les matraques de fusta, amb un so més opac. El Dissabte Sant se celebrava el "Salpàs" per totes les cases.

Davallament del Divendres Sant a Son Tomeu

El dia de Pasqua es fa la processó de l'Encontre, la trobada entre Jesús i la seva mare, una processó que no trobam esmentada ni al Nou Testament, ni als evangelis apòcrifs: es tracta d'una invenció del poble creient que no podia consentir que Jesús veiés primer Maria Magdalena que no la seva mare. Pasqua també és la festa de la primavera, la de les panades i robiols, del frit de me, de compartir amistat. Com una continuació d'aquesta festa comunitària, al llarg de tota la setmana, fins el diumenge després de Pasqua, conegut pel Diumenge de l'Àngel, se celebren els "pancaritats" en una contrada determinada de cada poble.

Festes

Dia 5, és la festa de Sant Vicenç Ferrer.

Dia 9 és el dia del Ram, comença la Setmana Santa.

Dies 13 i 14 són el Dijous i el Divendres Sant.

Dia 16 és el dia de Pasqua.

Dia 23 és la festa de sant Jordi que enguany coincideix amb el diumenge de l'Àngel.

El dimarts, dia 25, és la festa de sant Marc, fan festa a Sineu. És el patró dels intèrprets.

Dia 27 és la festa de la Mare de Déu de Montserrat

Dia 23 d'abril, festa de sant Jordi, Dia del Llibre, enguany és el diumenge de l'Àngel

Llunes

Quart creixent dia 3, vents freds i esvalotats. Lluna plena dia 11, continuarà el temporal fred del nord.

Quart minvant dia 19, vents del nord, però més bons. Lluna nova dia 26, vents secs amb cel clar.

Refranys

"Gelada d'abril, fam per tot l'any". "Per Pasqua, carn de corder; i per Nadal, de galliner o per a Nadal l'indiot, i per a Pasqua el xot". "Fer una besada de Judes". "Anar d'Herodes a Pilat". "Rentar-se'n les mans". "Si a la plaça baratassin creus, tothom tornaria amb la seva". "Tothom du una creu, i qui no en té se'n cerca!". "Tenir un bon cirineu" (un bon ajudant). "Fer cara de Barrabàs" (o "de Divendres Sant") (fer mala cara). "Plorar com una Magdalena". "Estar més content que un Pasco!". "Fer Pasco abans del Ram!".

LA NOSTRA LLENGUA

Refranys populars: *"Qui canta a sa taula i pixa en es llit, no té s'enteniment complit".*

D'aquest refrany n'hi ha múltiples variants: *"Qui canta a taula i xiula al llit, no té el seny gaire acomplit". "Qui canta quan pasta i quan feny, no té son seny". "Qui riu a taula i es pixa al llit té l'enteniment molt petit".* Sobre aquest seny complit, el mallorquí Jaume Alzamora, a *Espigolant dins l'antigor* (2008), diu: *"Pareix que només es disculpa el cantar a la dutxa. Sense bromes, ni la taula ni el llit semblen llocs adequats per fer el canari ni per orinar".* El menorquí, Josep Pons Lluch, va fer un recull l'any 1993, que es publicà quan ell ja era mort, *"El refranyer menorquí"*, diu referit a diverses versions: *"Tots aquests*

refranys s'usen per estimular a corregir-se d'aquests defectes o mals costums". Dóna com equivalent el refrany castellà *"El poco seso canta en la mesa i silba en el lecho"*.

Sembla estranya la dualitat de formes que ens arriben amb xiular/pixar. Tot fa pensar que hi ha hagut un intent de "dignificar" el refrany, i, en alguns indrets, s'ha passat a xiular, en lloc de pixar. Pareix que el sentit comú fa pensar que és lògic parlar de pixar-se al llit com a cosa d'algué que encara no s'ha fet gran. I pel que fa a xiular al llit, no crec que sigui una pràctica habitual, ni en nins ni en adults.

Aquest refrany també apareix en altres idiomes. En francès segueixen el mateix patró: *"Siffler à table et chanter au lit est signe de folie"*. En castellà diuen *"El que come y canta algún sentido le falta"*, que, amb alguna variant, també diuen en portuguès: *"Quem come e canta, nao tem amor à garganta"*.

Usos lingüístics

Les formes ca'n o can, ca's o cas

La paraula **ca**, contracció de casa, indica *"la casa de"* qualcú, i s'empra davant els adjectius possessius (ca meva, ca teva, ca nostra, ca mon pare, ca ta mare) i davant tots els articles (formal, col·loquial o "salat" i personal). És una forma que pertany al llenguatge col·loquial, i hi ha hagut vacil·lacions en la seva transcripció: posar o no guió per unir-la amb el pronom ("ca-meva" o "ca meva"), i posar o no apòstrof davant l'article masculí: ("ca's notari", "ca'n Jaume", o "cas notari", "can Jaume").

La forma apostrofada es va usar amb preferència durant molt de temps, i la trobàvem correctament escrita en topònims com **Ca's Català**, **Ca'n Pastilla**, però la gent que no coneixia bé l'ortografia i sabia que havia de posar un apòstrof, moltes vegades el col·locava malament, i escrivia "c'as pastor", o c'an Jaume", com a noms de bars o de botigues.

Modernament s'aplica a la contracció de **ca** amb l'article la regla general dels articles contractes (com si "**ca**" fos una preposició), és la millor manera per simplificar l'ortografia. Així escriurem: **can Jaume**, **ca n'Andreu**, **ca na Margalida**, **ca n'Aina**; **cas notari**, **ca s'americà**, **ca sa tia**.

Més fàcil serà si ens oblidam de **ca'n** i de **ca's**, i escrivim **can** i **cas**, seguint les normes gramaticals aplicades a les formes apostrofades, per exemple: Escriurem **ca n'Andreu** i no **can Andreu**, **ca s'americà** i no **cas americà**.

(*Extret de Línia Directa, Palma 1992*)

Dos mots, curiositats:

A balquena. En abundància. *"L'any passat hi havia tords a balquena, però enguany han volat baixos"* La paraula provés de l'àrab vulgar baleàric o hispànic *b al-hinna*, "amb generositat, amb abundor", derivat de hánna, "pietat, força de sensibilitat", usat amb el matís de "abundor de béns".

A bastament. En una quantitat suficient. *"Les seves paraules ens van convèncer a bastament, de manera que ja no discutírem més"*. *"La festa del Halloween, una festa importada d'altres indrets, s'ha convertit en una pràctica estesa a bastament entre nosaltres"*.

Jaume Gual i Móra

DE TU A TU – PEP JAUME FONTANET

Mancorí d'arrels, en majúscules. Com que tothom el coneix, no són necessàries moltes presentacions. Actualment acaba el projecte del grau en Edificació mentre fa feina d'ajudant d'electricista en una empresa de Mancor. Nascut el 25 de novembre de 1992, dedica el temps lliure a una de les seves grans passions: la caça. Inquiet i proper, així és en Pep Jaume Fontanet.

Una cançó... Llença't, de Lax'nBusto. En primer lloc, és especial perquè em recorda les primeres festes de Sant Joan en què vaig sortir quan era jovenet; i en segon lloc, perquè presenta un missatge carregat de força: «llença't, cada instant és únic, no es repetirà».

Un color... Vermell o taronja. M'agraden els colors vius. Transmeten energia, són positius i alegres.

Un animal... M'encanten els grans depredadors, crec que és un espectacle veure com cacen i com es mouen. I si he de dir un animal en concret, diria el meu ca, perquè és el meu i l'estim.

Una pel·lícula... Qualsevol de ciència ficció, m'agraden totes! Però diré la saga de Rocky, perquè mostra l'esperit de superació d'algú que no és ningú i que, amb molta lluita, arriba a la glòria personal.

Una persona que admires... Mon pare, perquè té un gran cor i no és mala persona. A més, és un exemple per a mi, ha complert els seus objectius a la vida. Tant de bo a mi la vida em vagi igual que a ell!

Un disig... Acabar el projecte i trobar una feina que m'ompli, em faci feliç i em permeti tirar endavant.

Un dia especial... El dia en què em vaig treure el carnet de conduir. M'ha donat molta llibertat; em permet anar allà on vull quan vull.

Un nom d'home... Tot i que estic molt satisfet amb el meu, diré Joan. El nom en si m'agrada i, a més, és el del meu padrí.

Un nom de dona... No en tenc una resposta molt clara... Tal vegada, Maria, per la seva senzillesa.

Un defecte... Poca confiança en mi mateix. Dubt moltíssim a l'hora de prendre decisions, necessit sempre l'opinió d'algú altre.

Una virtut... Quan un amic m'ha de menester, sempre hi sóc.

Un llibre... Mecanoscrit del segon origen, de Manuel de Pedrolo. Es tracta d'una novel·la de ciència ficció que em va arribar molt i de la qual sempre m'he recordat. El tema em va impactar fortament.

El teu plat preferit... El frit de mè. No hi ha discussió.

El teu lema... N'ajuntaria dos. Un és: "Si fas bé, trobaràs bé; i si fas mal, tard o d'hora t'arribarà et que et mereixes". L'altre: "Viu i deixa viure". Que cadascú es preocupi dels seus problemes i que no punyi a casa dels veïnats.

Què t'agrada de Mancor? De Mancor m'agrada tot. Si puc, viuré i moriré aquí. Quan arrib d'Inca i veig Mancor, el cor s'eixampla.

Què no t'agrada de Mancor? Les discussions per política. Tant és si governa un o un altre! Tanmateix les decisions importants es prenen a Palma i a Madrid. Pens que és trist no saludar-se o fer-se lleigs per qüestió d'idees polítiques.

Qui t'agradaria que respongués aquest qüestionari? Per què? Na Carla Mora Martí, perquè de molts temes tenim maneres de pensar ben diferents i crec que la seva veu pot ser interessant.

Pere Perelló Vallori

ARRELS DE LA VALL

XIV FIRA DE L'ESCLATA-SANG I LA MUNTANYA

Els passats 25, 26 i 27 de novembre Mancor de la Vall va gaudir de la XIV edició de la Fira de l'esclata-sang i la muntanya organitzada per l'associació cultural Arrels i el patrocini de l'Ajuntament de Mancor amb una subvenció de 17.000 €.

Un any més Mancor es va omplir de gent que va gaudir de les diferents actuacions de totes les colles d'Arrels i de colles i artistes convidats a més del quasi centenar de firaires que ompliren el centre del poble d'artesanania.

*Diumenge
tot i estar
ennuolat,
no va
ploure, i els
carrers es
varen
omplir de
gom a
gom.*

Enguany s'ha comptat amb un cartell i disseny del programa de luxe a càrrec de l'artista llosetí Tomeu Coll, que enguany ha pintat de manera altruista tres quadres per il·lustrar el programa. Va assistir a l'acte de presentació que va estar acompanyat d'una demostració/tast de plats de cuina a càrrec de sa Caragolera fusionada amb la cuina amb esclata-sangs de Cati Salas.

*Acte de presentació del cartell i el programa,
dimarts 22 de novembre, els membres de la
junta directiva amb l'artista Tomeu Coll a cas
Miet.*

*Cati Salas, néta de mancorins, i membres de sa
Caragolera, ens varen fer gaudir de plats amb
caragols i esclata-sangs.*

Durant tres sessions els infants varen fer la seva màscara de dimonió amb en Paco Peris.

Divendres horabaixa desfilaren els dimonions de Mancor i cercavila dels dimonions Dragomonis d'Andratx i plantada i desfilada de bèsties: Na Boscana, Drac de Sant Jordi i Sa Cuca de Sa Mola. Correfoc a Son Morro amb els dimonis de Mancor, colla Esclatabutzes de Sóller i colla cavallers de Sant Jordi.

Dissabte horabaixa els protagonistes foren els gegants. Les colles d'Alcúdia, Santa Maria, Binissalem, Campos, Consell, Inca, Pollença, Santa Margalida i Mancor varen participar. Plantada a Son Morro i ballada a sa Plaça de s'Ajuntament.

Dissabte a vespre a Nit d'Arrels culturals, Combat de 4 glossadors amb la paraula com a protagonista i presentació del nou disc de Marga Rotger "Utopia".

Un programa variat amb activitats per a totes les edats amb la gastronomia entorn al bolet més apreciat a Mallorca.

*Tot i que enguany n'hi ha hagut pocs, l'esclata-sang és el protagonista d'aquesta fira.
Es venien entre 10-12 € el ½ kg.*

Arrels està composta de diferents colles: dimonis, bèstia de foc na Boscana, cavallets, geganters, xeremiers, tamboriners i flabiolers, que participen de manera activa en la fira i fan viva la festa i la cultura.

*La colla de cavallets sortiren diumenge
per primera vegada de l'església.*

*Els xeremiers, tamboriners i flabiolers
de pobles de Mallorca
sonaren animant la festa.*

4 exposicions es podien visitar: a l'Ajuntament projecte Art project Mallorca de Cultura en Xarxa del Consell de Mallorca i dibuixos sobre la fira dels nins i nines de l'Esplai s'Estel

... i al tele-club. Els fruits de la tardor i dibuixant contra els incendis forestals de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Els més petits gaudiren dels animals...

... i els nadons tingueren també el seu espai amb Feim Tribu

La gastronomia entorn a l'esclata-sang present als bars i comerços.

*Diumenge Festa Pagesa
va fer mostra de ball a la
Plaça de l'Ajuntament i
ballades populars a Son
Morro amb s'Estol de
Gerricó de Felanitx i
Balladors de Lluc de
Palma.*

Des de la junta directiva volem donar les gràcies a totes les persones voluntàries i entitats que desinteressadament s'han involucrat en l'organització de la fira. Així mateix, volem fer una menció especial a l'Ajuntament de Mancor de la Vall que, com a patrocinador, ens ha possibilitat la celebració d'aquesta estimada fira.

Arrels de la Vall

ASSOCIACIÓ AMICS DE LA TERCERA EDAT

Activitats de l'últim trimestre de 2016.

Una trentena d'associats a l'octubre gaudiren d'un un cap de setmana, els dies 8, 9 i 10, a un hotel de Magaluf. Aquestes sortides solen esser exitoses per la desconneció de la rutina diària i la comoditat de l'estada.

El dia 10 d'octubre començaren les activitats setmanals del curs 2016/2017. Com l'any passat hi haurà tres activitats: ball, danses del món i gimnàstica.

El diumenge 23 d'octubre l'Associació va col·laborar amb la Pujada a Lluc a peu, que organitza L'Ajuntament. L'Associació s'encarregà de l'elaboració del dinar de tots els pelegrins mancorins.

Set dies després, dia 30, es va celebrar el tradicional dinar de les Verges, amb el menú que ja n'és tradicional: caragolada i bunyols.

El dia de la Immaculada, 8 de desembre, l'Associació va fer una excursió a Valldemossa. Aquest destí es repeteix cada any i ha esdevingut una de les sortides més exitoses de l'Associació. Al poble de la Beata i de la Cartoixa menjaren la panada obligada - oh si faltàs! - i coca de patata i xocolata.

La nit de cap d'any posaren peu davall taula per festejar la fugida de l'any vell i l'entrada del nou. Com és costum va ser un sopar solemne i generós, adient a la festa. Vaig notar l'absència de moltes cares. Els socis tornen grans, altres tenen propis malats, altres ja no hi són.

AGRUPACIÓ FESTA PAGESA

Un any més han començat les classes de ball mallorquí a l'escola de Joana Rotger. Amb molta d'il·lusió per part dels alumnes nous i alumnes veterans; també per les mestres Antònia Perelló, Antònia Bibiloni, Antònia Sastre, Sílvia Amer i Antònia Martorell. Són 26 alumnes de tres a onze anys. Enguany, els pares i mares dels alumnes de l'escola de ball han fet l'esforç de dur tots el vestit de pagès/a de fer feina. Tenim previst que a la Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya de 2017 l'agrupació estreni el vestit de fer feina.

També tenim noves incorporacions com a sonadors: Guillem Ribot (percussió), Antoni Ferrer (guitarra), que ja van sonar amb nosaltres a les festes de Sant Joan, i Xavi Alba (guitarra). I des d'aquí moltes gràcies per l'esforç i dedicació dels músics, cantadores i, per suposat, a tots els balladors, grans i petits.

Arrels de la Vall ens va convidar a participar a la Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya. Els nostres alumnes s'ho passaren d'allò més bé i ho feren beníssim.

Una gran família de músics, cantaires, balladors i balladores

De cada vegada som més

Actuacions a la XIV Fira de l'Esclata-sang i de la Muntanya, setembre de 2016

CLUB D'ESPLAI S'ESTEL

Benvolguts mancorins i mancorines, altra vegada ens trobam a final de trimestre per contar-vos les aventures que vivim dissabte rere dissabte a l'esplai. Aquests tres mesos han passat molt aviat, sembla que era ahir que anàvem en màniga curta i podíem pegar qualche capfíco i ja ha passat Nadal.

Però diuen que això vol dir que gaudim del que feim.

Durant el mes d'octubre, amb l'arribada de la tardor, els mitjans varen ambientar la seva sala amb fulles.

També varen fer un taller relacionat amb la festa de "Halloween", que encara que no formi part de la nostra tradició, hem de dir que els nins s'ho passen d'allò més bé.

Dels grans destacam la gimcana que varen fer just abans de Nadal per tot el poble, on no hi varen faltar disfresses, nades i proves d'allò més divertides. Una activitat que va servir per acabar el trimestre i per començar a ambientar-nos en les festes.

Pel grup de joves aquest trimestre ha estat agredolç... El dia de les verges en Pep va fer una sessió de cuina i els va ensenyar a fer bunyols. Després de tastar-los ens vam adonar que no som tan dolents cuinant, varen sortir boníssims. Ens vàrem posar les botes... als que després tenien partit de futbol segur que li

degueren caure una mica feixucs, però el més important és el gust que varen passar devorant-los.

I deim agredolç perquè poc després dos membres

d'aquest grup varen tenir un accident en moto... Durant un mes sencer al grup hi ha hagut un ambient d'incertesa i, perquè no dir-ho, de tristesa i enyorança del nostre company i amic Toni Crespí. Per

enviar-li tota la nostra força i el nostre suport vàrem anar a veure un partit de futbol del seu equip, on també hi juga en Joan Company. Un partit on tot l'equip del Binissalem va sortir al camp amb una camiseta que posava "Força i ànims Caspo". Va ser molt emotiu, perquè en Joan va marcar dos gols que va poder dedicar al seu gran amic. Ara que ja ha passat la tempesta, des d'aquí lo volem enviar una forta abraçada a en Toni, esperam que ben aviat pugui tornar gaudir dels dissabtes a l'esplai.

Malgrat aquesta història fos ben present, el grup ha anat fent activitats. Un dia vàrem pujar a Biniarroi a peu, on alguns membres nous del grup encara no havien pujat mai. I un altre dia vàrem fer una gimcana fotogràfica per tot el poble.

fent una xocolatada i un taller pels més petits a la plaça del poble.

Com és tradició al nostre esplai, dijous dia 22 els monitors vàrem tenir el plaer d'acompanyar el Pare Nadal en el seu recorregut per les cases dels nostres infants. Va ser un horabaixa carregat d'il·lusió i felicitat.

Durant les festes de Nadal l'esplai va col·laborar amb l'Ajuntament

**L'EQUIP DE MONITORS VOS DESITJA UN FELIÇ 2017
BEN CARREGAT D'EMOCIONS I RIALLES!!!**

MANCOR DE L'ART 2016

L'art i l'aigua varen ser els protagonistes de la tercera edició de Mancor de l'Art, tot i això, no varen ser incompatibles un amb l'altre. Enguany va ser una diada on tots els artistes de Mancor varen sortir al carrer a mostrar les seves obres i a transmetre el seu jo més profund, però a més es va donar pas també a artistes d'altres pobles donant-los l'oportunitat d'exposar i interpretar el seu art. Tot això va ser possible gràcies al suport de l'associació Comunitart, dedicada a dinamitzar events culturals i fomentar el diàleg entre els artistes i el públic, que per primera vegada va col·laborar amb l'ajuntament per organitzar aquesta diada.

La creació artística és inherent al ésser humà, des de la infància l'art i les persones som inseparables. L'art és una forma de comunicació, d'expressió d'idees i de sentiments. A través de la creació d'obres artístiques podem alliberar tot el que duim més amagat, però això no vol dir que ser un simple espectador no tngui mèrit, saber valorar una obra i interpretar-la també juga un paper important per a poder saber amb què t'identifiques i amb què no. Així que d'una diada d'art tots hi treim profit per a conèixer els altres i a nosaltres mateixos.

de noves inspiracions,... Per això enguany a Mancor es varen voler aprofitar tots els racons del poble, diversificant les activitats en diferents llocs: la

L'art també va lligat a la innovació, amb la utilització de nous recursos, amb la recerca de nous racons,

piscina, l'skatepark, el teatre, la plaça de l'ajuntament, la plaça de l'església, el carrer Major, la plaça de Baix i el carrer Massanella. En aquesta diada hi havia diferents mostres d'art: pintura, escultura, música, poesia, gastronomia, teatre... Els bars varen organitzar també una ruta de tapes amb un sorteig inclòs,

un viatge a Menorca per a dues persones, que va guanyar en Miquel Pocoví. Tampoc hi va faltar la solidaritat en aquesta diada, la Segona Edat va organitzar una tómbola d'art que va tenir molt d'èxit, només varen quedar tres obres per comprar. També hi va tenir lloc un concurs de fotografia en les xarxes socials, on la fotografia amb més m'agrades va ser la guanyadora, feta per Jaume Grau.

PETITS GRANS MÚSICS

El meu nom és Joan, tenc 17 mesos i fa unes setmanes que aprenc a tocar el violí. La meva professora és na Teresa i ens ensenya amb la mateixa metodologia amb què ella en va aprendre als 7 anys. El seu

mestre va ser en Bernat Pomar i va fer un mètode anomenat El Meu Violí, basat en el conegut mètode Suzuki. Es tracta que els nins aprenguem a sonar el violí de la mateixa manera que aprenem a parlar, és a dir, imitant la nostra mare. Els pares sempre han de venir a les classes, així, a casa ens podem fer practicar el que hem après. Encara no sé llegir les notes, per això, aprenc les cançons amb dibuixos. Cada corda és un animalet: el moixet és la corda MI, el canet, la corda LA, i el ratolí i l'elefant, les cordes Re i Sol respectivament, però aquestes dues no les faré servir fins més envant.

Cada setmana anam a classe dues vegades, un dia ho fem individualment i un altre col·lectivament, així coneixem els nostres companys i ens motivam els uns amb els altres.

Aquest any ens ha tocat preparar en Concert de Nadal a Mancor. Com el curs va començar a l'octubre, no hem tingut massa temps per aprendre gaire coses. Però hi hem posat moltes ganes per fer-ho molt bé.

Com a novetat, enguany ens han acompanyat amb piano. L'Ajuntament en té un que no el feia servir i vam pensar que estaria bé afinar-lo i aprofitar-lo. No sabíem si ens quedaria bé; jo encara sóc massa petit per ser acompanyat amb piano, I els meus companys

més grans no ho havien provat mai. La veritat és que ho van fer molt bé. Vam convidar a sonar també l'Orquestra dels Dissabtes. És una orquestra de corda composta per músics aficionats, de fet hi sonen mares nostres que s'han animat a aprendre a tocar amb nosaltres, la dirigeix la professora Hanna Shakun.

La setmana anterior al concert férem els assajos generals. Anàrem a l'Església tres dies. Va venir el pianista, que encara no coneixíem, té 13 anys i toca molt bé. Els meus companys de nivell més avançat havien de tocar dues nades amb l'orquestra. Els va costar molt adaptar-se els uns als altres, però el resultat final va ser molt satisfactori.

Els més petitons, el que tenim entre 1 i 4 anys, vam tocar tots solets, amb na Teresa al costat que ens ajudava una mica, de la mateixa manera que quan començam a caminar ens han de donar la mà per no caure. Sabem tocar entre dues i tres notes, i combinant-les fem diferents cançons.

Els qui vàreu venir a sentir-nos poguéreu observar com anam evolucionant amb el nostre instrument a mesura que creixem. El més petit era jo amb pràcticament un any i mig, i el més gran al violí tenia 12 anys. Esper que us animeu a sentir-nos tocar en una propera ocasió.

Teresa Ripoll

ESCOLETA MONTAURA

Aquest darrer trimestre l'escoleta ha gaudit de moltes celebracions.

Una vegada superat el període d'Adaptació ens posam mans a l'obra per fer el nostre dia a dia emocionant i ple de noves descobertes. El mes d'octubre vàrem començar amb tota la decoració de la tardor. Els nostres espais es convertiren en tons marrons, grocs, vermells, fulles seques, fruits nous i

moltes sensacions noves.

Hem fet manipulacions amb nous, magranes, ametlles, hem pintat fulles i hem après cançons relacionades amb aquesta època.

Tot això ens ha permès crear un clima molt afavoridor per començar amb les nostres activitats, començam a assolir hàbits i les rutines ens permeten sentir-nos segurs i la possibilitat de crear un entorn de confiança i vincles afectius.

Hem donat molta cabuda a la manipulació i experimentació, els infants han gaudit de fer activitats sensorials i l'ajuda de les famílies ha estat fonamental.

També hem pogut començar amb els infants de dos/tres anys a fer psicomotricitat al Pavelló Municipal, l'escola ens deixa el seu material i el temps ens ha permès poder anar allà a realitzar les sessions. L'espai i el material són fonamentals i gràcies a aquests recursos podem gaudir d'estones plaenteres prenent consciència del nostre cos i les seves possibilitats.

A més el mes d'octubre hem celebrat

el dia de les Verges, vàrem anar al CEIP Montaura a comprar bunyols i vàrem fer una berenadeta amb aquests dolços.

El mes de novembre comença amb Tots Sants i nosaltres hem volgut continuar amb les nostres

tradicions i per això vàrem fer taller de rosaris, fil i agulla, llepolies, macarrons i galletes per fer els nostres collars.

Duim a terme diferents propostes, safates d'experimentació, feim ús d'elements naturals, alimentaris, quotidians per realitzar activitats diferents, on els nins i nines posen tots els seus sentits en marxa i sobre tot, els hi encanta.

Aquest mes, parlem de fires, ens preparam per la nostra esti-

mada fira de l'esclata-sang, cantam cançons, aprenem les seves formes, els visualitzam, pintam... i anam a fer una volteta pels carrers per gaudir de la bauxa.

Acabat novembre, comença el mes de la màgia, desembre.

Nova decoració, participació de les famílies, color, purpurina, nades s'apoderen de la nostra escoleta.

NADAL AL CEIP MONTAURA

CEIP MONTAURA

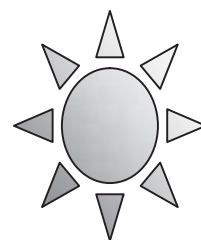
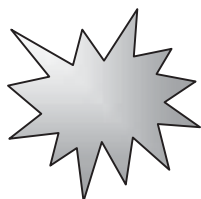
Un any més som aquí amb les mateixes ganes i il·lusions d'encarar un Nadal que ja és aquí.

Enguany però, la saviesa popular s'ha manifestat; Ja diuen que el desembre ben portat, o pluja o tempestat.

Ja deveu saber també que a l'escola hem tingut problemes de goteres a diverses aules, al passadís, a la xarxa elèctrica... que cada dia fan palès que necessitam una escola nova.

Aquí vos deixam un petit tast del que hem fet aquest darrers dies de desembre: xocolatada, patge, concert...

Tot el Claustre vos desitjam que passeu unes bones festes de Nadal i que es facin realitat les vostres majors il·lusions! Esperam que la nostra es compleixi:

ESCOLA NOVA A MANCOR.

MOLTS D'ANYS!

BIBLIOTECA MUNICIPAL

ACTIVITATS

Dia 1-10-16. La biblioteca col·labora amb Mancor de l'Art amb un conte " El pirata de les estrelles"

Aquesta és l'aventura del pirata Ulisses el Barba-Roig. Un pirata que tenia tanta gana que un dia va decidir menjar-se totes les estrelles. Però com s'ho farà per arribar al cel? I què en dirà la lluna de quedar-se tota sola? Una divertida i delicada història amb sirenes, remolins de vent, balenes gegants, cofres amb tresors i moltes estrelles.

Dia 11-10-16 Els alumnes de 5 anys del CEIP MONTAURA visiten la Biblioteca amb la finalitat de saber les normes i ser bons usuaris.

Dia 21-10-16 Club Lectura Mancor "Intemperància Roig encès" de Meritxell Cucurella-Jorba

Intemperància roig encès és una passió - endurar-la i fer-la patir - esquarterar-la i convertir-la en l'aire que hom decideix respirar - és un sofriment - i un gaudi extrem - intemperància roig encès és un conjunt de cinc quadres poètics (i més) que evoquen, dibuixant-los amb lletres que són paraules, els diversos passos del naixement, la mort i la resurrecció d'una passió.

Dia 24-10-16 Celebrem el dia de la BIBLIOTECA al Teatre amb dos contes "Animalades" a càrrec de Vicenç Amengual.

Des de 1997, cada 24 d'octubre es commemora el Dia de la Biblioteca, una iniciativa de l'Associació Espanyola d'Amics del Llibre Infantil i Juvenil, amb el suport del Ministeri de Cultura, en record de la destrucció de la Biblioteca de Sarajevo incendiada el 1992 durant la Guerra dels Balcans.

Aquesta commemoració va néixer per traslladar a l'opinió pública la importància de la biblioteca com a lloc de trobada dels lectors de totes les edats amb la cultura, i com un instrument de millora de la formació i la convivència humana.

**“La Bibliomaletca al país de les meravelles”
a càrrec d’Aina Moreno.**

**Dia 28-10-16 Club Lectura Biblioteca-Escola 6è
“ L’edat del lloro”.**

Una lectura molt actual, on la protagonista la Rita l’únic que vol és retrobar el seu germà, que ha estat abduït per una sobtada popularitat. La Rita farà el que calgui, a fi d’aconseguir-ho, no s’aturarà a pensar en les possibles conseqüències i això li comportarà més d’un maldecap.

28/10/16 Contacontes “ La cançó de les balances”

Ens trobem amb un rei que està constantment ocupat comptant tot el que té: cases, pous, boscos... i súbdits! El monarca és un avar sense límits que no atén les peticions del poble perquè tot el dia suma i suma i suma... i no tolera cap distracció.

**Dia 31-10-16 Club Lectura Biblioteca-Escola 2n
“ El pagès i el talps”**

Hi havia un pagès que tenia un hort molt ben cuidat. Es deia Enric. Al seu hort hi havia de tot: pastanagues, tomàquets, enciams i naps. Un dia una família de talps van passar per aquell hort i van decidir de quedar-s’hi...

Dia 8-11-16 BIBLIOPADRINS.

Al Bibliopadrins hem pogut gaudir d’un maridatge molt especial entre poesia, música, contes, llegendes... i el nostre particular homenatge al Premi Nobel de Literatura 2016 Bob Dylan.

Dia 18-11-16 Contacontes “ El llibre de les bèsties” de Ramon Llull

Ramon Llull neix a Ciutat de Mallorca l'any 1232 i aquest 2016 es commemora el 700 aniversari de la seva mort , es considerat l'autor més universal.

A la biblioteca hem volgut fer el nostre homenatge a tan il·lustre autor amb “El llibre de les bèsties”, la narració breu de Ramon Llull en què relata l'elecció del rei dels animals, i aprofita per explicar diferents comportaments humans.

Després tot junts realitzarem un taller damunt el conte.

**Dia 29-11-16 Club Lectura Biblioteca-Escola 5è
“ Ningú és un Zombi!! ” de Jordi Folck**

El Waldemar Izcyszyn arriba al nostre país procedent dels països de l'Est, i aviat els seus nous companys d'escola s'adonaran que el noi no és com ells: no té dents ni sang, quan no perd un braç perd la riulla, fins i tot sembla que no té nom; a casa seva l'anomenen Ningú. I totes aquestes diferències faran que molts acabin perdent el cap.

**Dia 15-12-16 Club Lectura Biblioteca-Escola 4t
“ Dragonero ” de Josh Lacey**

"Estimat oncle Manel: Millor et pugis a un avió i tornis ja. El teu drac s'ha menjat a Gemina. Emiliana estimava a aquest conill! "

Edu està encarregat de cuidar la mascota del seu oncle Manel, que està de vacances, però la cosa es complica. Les cortines cremen, la seva mare treu fum ... I és que tenir cura d'un drac no és tan senzill com sembla.

**Dia 16-12-16 Club Lectura Biblioteca-Escola 6è
“Crispetes per a la Norma Schweizer” de Pere Pons.**

Quan la Mireia veu per primera vegada la Norma, no sap que, de vegades, un fet important posa a prova l'amistat entre dues persones. Aleshores s'han de deixar els interessos personals i lluitar, contra tot i contra tothom, per conservar aquesta amistat.

L'autor del llibre, Pere Pons, ens posa davant una situació en què un grup de nois i noies es mobilitzessin a favor d'una noia afectada per la sida.

Dia 19-12-2016 Club Lectura Biblioteca-Escola 3r
“ Un Cargol Fabufantàstic” d’ Eulàlia Canal.

El Cargol és un animal eixerit i sensible. Viu al camp amb les seves amigues, la Vaca, l’Oca i la Cabra. La Vaca és amorosa i es preocupa per tothom. L’Oca i la Cabra són una mica esbojarrades, fan molt de xivarri i es fiquen pertot arreu. El Cargol sovint se sent sol, envoltat d’animals més ràpids i més forts que ell. El Cargol, però, farà nous amics i trobarà una manera divertida de comunicar-se i fer-se escoltar per tothom.

Dia 29-12-16 Pel·lícula Infantil per a tota la família “Atrapa la Bandera”

Richard Carson, un ambiciós multimilionari, vol apropiarse del satèl·lit terrestre i explotar la font d'energia neta i real del futur, l'Heli 3. Per a això, haurà de esborrar de la Història la gesta dels astronautes de l'Apol·lo XI i els seus famosos primers passos per la Lluna, cosa que el 40% de la població mundial creu que és mentida. I l'únic capaç d'impedir que se surti amb la seva és un simpàtic i decidit surfer de 12 anys, Mike Goldwing. Amb l'ajuda dels seus amics -el friki Marty, la futura periodista Amy i un petit llangardaix amb aspiracions de ser Godzilla-, viatgen a la Lluna acompanyats per l'avi de Mike, un antic astronauta que porta anys distanciat de la seva família. Ara està a les mans de Mike no només salvar el futur de la Terra, sinó el de la seva pròpia família.

XI TROBADA DE REVISTES DE PREMSA FORANA DE MALLORCA
BINISALEM, ANY MOYÀ

El dissabte dia 19 de novembre l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, junt a la revista local Arròs amb Salseta, organitzaren la XI trobada de revistes de Mallorca, aprofitant l'Any Moyà, en el centenari del seu naixement.

52 persones de 24 revistes d'arreu de l'illa, es donaren cita en la trobada. Entre els assistents es trobava el president de la Premsa Local de Menorca, convidat per la junta directiva de Premsa Forana.

La comissària de l'Any Moyà, Maria Coll, va dirigir la ruta per la vila de Binissalem, parlant de la història de Robines, d'Es Raiguer, i de la vida de l'escriptor local, Llorenç Moyà Gelabert. El grup de 52 persones voltà pel centre del poble, vora l'església de Santa Maria de Robines, pel carrer Major o principal, cap a la plaça de sa Quartera, antic centre del poble, on hi havia abans l'Ajuntament i l'antic mercat. Maria Coll explicà el comerç de les vinyes i cellers de Binissalem, les característiques de l'antiga Robines i de la comarca de Es Raiguer: allà on neixen les muntanyes...

Cap a migdia el grup es dirigí al casal de Can Gelabert de la Portella. Maria Coll dirigí la visita al casal, mostrant l'antic celler, la clastra on es feu un aperitiu, les sales pompeianes, i finalment es feu la projecció del documental: Llorenç Moyà.

A continuació un dinar de germanor al restaurant Can Sito, arrodoní la jornada.

FEIM TRIBU JA ESTÀ EN MARXA!

El passat Novembre vam començar la primera activitat de Feim Tribu, un espai de joc per a famílies amb infants de 0 a 2-4 anys.

Estam a l'espai de l'escoleta infantil i tenim dos grups oberts de moment, els dimarts de 17,30h a 19h amb infants fins els 18 mesos i els dimecres amb infants a partir dels 18 mesos.

Les sessions de l'espai de joc consisteixen en una proposta motriu i/o sensorials per als infants, amb l'acompanyament de la mare i/o el pare i l'assessorament i dinamització del grup per part d'una psicòloga especialista en criança respectuosa.

Durant les sessions tenim l'oportunitat de viure situacions amb les que ens trobem en el dia a dia amb els nostres fills/-es: resolució de conflictes, com posar límits, gestió de l'agressivitat... i aprenem, amb l'assessorament de l'acompanyant, com resoldre'ls de forma respectuosa, respectant l'etapa

evolutiva, i prenent consciència de què hi posem en joc cadascun/-a en la situació.

No es tracta d'aplicar receptes, sinó d'anar prenent consciència des de la nostra manera de fer, incorporar petits canvis que afavoreixen l'autoestima, la seguretat i la confiança dels infants i les famílies.

Durant la Fira de l'Esclata-sang i la Muntanya vàrem participar a l'Espai Nadó. Els nins i nines varen poder gaudir de jocs de catifa amb materials versàtils que afavoreixen l'exploració i la creativitat.

Esperam poder oferir noves activitats que incloguin altres grups d'edats i les necessitats familiars que ens vagin arribant. Des de l'associació estem obertes a qualsevol petició i participació. Entre totes podem fer que creixi!

SECCIONS DE FUTBOL DEL CE MONTAURA TEMPORADA 2016-2017

MONTAURA

IMATGES D'AHIR

Veïns dels carrers de Son Tomeu i d'es Fang - any 1960

Segurament encara sereu bastants els que coneixereu o tendreu un record d'algunes persones que estan en aquesta imatge. Elles m'han pogut contar un poc com era la seva vida entre els anys 1950–1960. Solien reunir-se quan havien acabada la jornada laboral. Els treballs que realitzàvem, segons l'edat de cada una, eren molt diferents. Unes anàvem a collir olives, garroves, ametlles; altres brodaven per altra gent. Les dues persones majors feien les feines de casa. Era freqüent que fessin algun sopar o dinar junts, feien bunyols, contaven acudits i passaven revista als fets i esdeveniment del poble. Tot eren maneres de passar temps. Llavors el costum era, d'estiu, seure a la fresca en haver sopat.

La vida d'algunes d'aquestes dones va canviar radicalment, anaren a viure a Muro, Port de Pollença, Lloseta, s'Arenal o Palma, per motiu de feina o per haver-se casat amb homes de fora poble. Altres continuaren vivint al poble i les dues persones majors, ja fa anys que ens deixaren.

Podeu veure, a la fila de darrera, començant per l'esquerra: na Pilar Mairata, *de can Coric*, les germanes Maria i Carme Vicens, *de can Palou*. A la segona fila: madò Maria Amengual, *Ropida*, na Francisca Mairata, *de can Coric*, les germanes Coloma i Maria Mateu, *Pava*, la persona major és madò Catalina Reynés, *de Son Tafona*, i la de més davant, na Catalina Mateu, *Pava*.

Foto: Propietat de Pilar Mairata.

Comentaris Gabriel Pocoví Pou, Pastora

Arreglada per Eduard Rovira

IMATGES D'AHIR

EL MOVIMENT DEMOGRÀFIC A MANCOR

DES DE LES ACABALLES DEL SEGLE XIX AL COMENÇAMENT DEL SEGLE XXI

Foren molts el mancorins i mancorines que a finals del segle XIX fins la mitat del segle XX, emigraren a molts indrets del món a provar sort cercant altres aires per viure. Els destins més freqüents, d'aleshores, foren France, Alemanya, Argentina, Cuba, Santo Domingo, Veneçuela, entre d'altres.

En el període de la post guerra civil foren moltes les dificultats econòmiques que patia la gent. Molts de mancorins es varen veure obligats a cercar, fora del poble, la manera de guanyar-se les miques per sobreviure, bé en altres poblacions de Mallorca, o a altres indrets. Aquest fet està ben palès analitzant el cens de la població de Mancor durant aquestes dècades.

L'any 1875 Mancor ja superava el milenar d'habitants 1.164; l'any 1910 ja érem 1.209; l'any 1920 hi havia 1.257 habitants i a l'any 1930 arribàrem a la xifra de 1.262. Fou a partir del cens de 1940 quan començà a baixar la població, érem 1.124 habitants. Va seguir la baixada, sens dubte per influència de la inestabilitat del país a finals de la guerra civil i de la segona guerra mundial. Així l'any 1950 ja baixàrem del milenar, 998 habitants; l'any 1960 seguïrem baixant a 826; l'any 1970 amb 820 habitants, va ser l'any de menor població. A partir de 1979 torna ressorgir el creixement, teníem 848 habitants. D'ençà de començament del segle XXI, el creixement s'ha anat augmentant de manera considerable: l'any 2014 tornàvem superar el milenar 1.321; i el darrer cens de 2016, hem assolit la xifra de 1.400 habitants.

La foto és d'un mancorí, Jaume Riera Martorell, *des Rafals*, que emigrà a Lyon l'any 1890. És de l'any 1925, davant el seu negoci de vins l'any 1915. Està acompanyat d'alguns clients, la seva esposa, Antònia Cerdà i el seu nebot Bernat Pou Riera, *Pastora*, el primer dret a l'esquerra, i el seu tio Jaume, el darrer assegut a la dreta.

Foto propietat de la família Jaume Riera Martorell, *des Rafals*, arreglada per Eduard Rovira

Comentaris:

Gabriel Pocoví Pou, *Pastora*

PER RECORDAR

Excursió 3a edat, dia 30 d'agost de 1988

Els amics de la tercera edat continuaven fent camí, aquest dia foren 136 socis que ompliren 3 autocars, per anar d'excursió a passar una diada lo més agradable possible, i així fou, berenàrem a la "Font des Noguer", després seguirem cap al Puig Major de Son Torrella, allà

fórem rebuts per tres Suboficials. Férem una visita guiada per les instal·lacions militars i una visita al radar que vigila el tràfic d'avions de quasi tota la Mediterrània. Rebérem tot tipus d'explicacions i al mateix temps ens projectaren una sèrie de diapositives que resultaren esser molt interessants. Acabada la visita, donàrem les gràcies als militars per totes les atencions rebudes.

Tot seguit anàrem a dinar a Comafreda, on l'amo en Jaume Martorell "Puput", ens va obsequiar amb un bon arròs brut i un deliciós cabrit fet al forn de llenya. "Sa Nostra" ens va regalar les ensaïmades, i el seu Delegat a Mancor, Toni Abrines, va dur el cava per brindar el naixement de la seva segona filla. L'Ajuntament va col·laborar amb les begudes.

Alguns voluntaris posaren els seus cotxes per pujar els mes majors que no podien caminar. Només em queda donar les gràcies a tots els col·laboradors. Fou una excursió on els animosos amics de la 3a edat, a l'hora de fer festes, són de primera. Aquestes fotos tal vegada ja han sortit en altres ocasions, però avui ho volem recordar perquè, si ho mirau bé, ja no en queda cap de viu de les persones que apareixen a les dues fotografies..

Fotos i comentaris: Gabriel Pocoví Pou "Pastora"